

TELEPÜLÉKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

2017

IGAL VÁROS TELEPÜLÉKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYVE

Elfogadva a 11/2021. (IV.06.) polgármesteri határozattal

2017. DECEMBER

KÉSZÍTETTE:

L. Balogh Krisztina okl. építészmérnök

Varga Viktória építészmérnök

Novogradecz Katalin egyetemi hallgató

KÖZREMŰKÖDÖTT: Dr. Mestyán Valéria címzetes jegyző

2020. NOVEMBER

FELÜLVIZSGÁLTA, MÓDOSÍTOTTA:

Fadgyas Anita okl. teleplésmérnök

KÖZREMŰKÖDÖTT:

ifj. Lőrincz Ferenc megbízott főépítész

FÉNYKÉPEK: www.igal.hu

internet

Gellért Photography

saját készítésű fotók

POLGÁRMESTERI KÖSZÖNTŐ

Tisztelt Igaliak! Tisztelt Érdeklődők!

Szeretettel köszöntöm mindazokat, akik megtisztelnak bennünket és kezükbe veszik Igal Településképi Arculati Kézikönyvét. Akár építkezőként, akár helyi lakosként, vagy távolabbi idelátogatóként teszik ezt.

Nekünk, akik itt élünk, Igal az otthonunk. Büszkék vagyunk az elődeink áldozatos munkájával létrehozott épített és természeti környezetre, melynek megtartása, ápolása mellett feladatunk a települést a mai kor szellemének megfelelően fejleszteni, előre vinni. A múlt ismerete és tisztelete, értékeinek megőrzése nélkül nincs jövőnk.

Településképi Arculati kézikönyv készítése során próbáltunk rávilágítani a település értékeire, egyediségeire, illetve átadnia a hely hangulatát, szellemiségét, egyszerűen mind azt, ami miatt Igal sorsa számunkra a legbelsőbb ügyünk.

A kézikönyv rávilágít, hogy mik az értékeink, azokat hogyan őrizhetjük meg. Rávilágít, hogy a fejlődést képviselő modern szempontok, fejlesztések miként illeszkedhetnek a régi, örökségül hagyott épített környezetünkbe. A felújítások, átalakítások valamint új beruházások, építések esetén milyen irányba kell elindulni, rámutatva arra, hogy mire kell figyelnünk, mi a fontos, mivel gazdagítjuk településünk megjelenését. Ötleteket adunk a településünk szépítéséhez. Segítünk az értékrendek alakításában, mi a szép és mi nem az. Célunk a jó példák növelése, hogy a településünkre látogató vendégek minél pozitívabb képet tudjanak alkotni Igalról, ezzel is növelve hírünket, és ezáltal további érdeklődők, látogatók számára váljon vonzóvá településünk.

Mindez csak közös munkával, egyetértéssel valósítható meg a közös cél elérése érdekében!

Köszönöm, hogy Igal érdekeivel összhangban tervezi jövőjét nálunk!

Tisztelettel:

Obbás Gyula
polgármester

TARTALOMJEGYZÉK

POLGÁRMESTER KÖSZÖNTŐJE	3
1. BEVEZETÉS	5
2. IGAL VÁROS BEMUTATÁSA	7
2.1 Általános település jellemzés	
2.2 Védett természeti területek	
2.3 Településszerkezet, településkép	
3. ÖRÖKSÉGÜNK	16
3.1 Településtörténet	
3.2 Épített örökség	
3.3 Régészeti lelőhelyek	
4. TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL NEGHTÁROZÓ ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRESZEEK	46
4.1 Településkép-védelmi terület lehatárolása és bemutatása	
4.2 Településképi szempontból meghatározó karakterterületek és jellemzése	
5. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK	62
5.1 Belterületre vonatkozó általános építészeti ajánlások	
a) Telepítés	
b) Magasságok	
c) Tetőhajlás, tetőforma	
d) Épületek homlokzatképzése, színezése, anyaghasználata	
e) Ajtók, ablakok	
f) Kerítések, kapuk	
g) Udvarok, telkek zöldfelületei	
h) Utcák, közterek, fasorok, utcabútorok	
5.2 Tájhasználati ajánlások	
6. JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA	73
7. SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK, REKLÁMHORDOZÓK, EGYÉB MŰSZAKI BERENDZÉSEK	79
8. FOTÓGYŰJTEMÉNY	82
INVÁZIÓS FAJOK JEGYZÉKE	
FORRÁSJEGYZÉK	

BEVEZETÉS

1

„Igal nagyközség” Külső-Somogy egyik legjelentősebb települése. Kiemelkedő szerepe visszanyúlik a középkorba, s ezt a jellegét kisebb megszakításokkal a mai napig megőrizte. Érdekes jelenség, hogy nem elsősorban fejlett kézművessége, vagy lakóinak száma idézte elő ezt a helyzetet, hanem az a tény, hogy jogállásában sajátságos változások történtek.

A XV. században már mezőváros volt, a XVIII. századtól járási székhely, a tanácsok kialakulása után fokozatosan közigazgatási centrummá vált ismét.

Lakóinak nagy része általában földműveléssel foglalkozott. Fekvését tekintve Igal a Dunántúl egyik legszebb, legjellemzőbb vidékén terül el, a Kaposvárt Szántóddal összekötő út mentén. Kaposvártól 24, a Balatontól 40 km-re helyezkedik húzódik végig - kelet-nyugati irányban - a Somogy-Tolnai-dombság, amely Igalnál éri el a legmagasabb pontját, a 301 méter magas Csúcsos dombon. Tiszta időben látható innen északi irányban a Balaton, dél felé pedig a szép zselici táj, a Mecsek és a Zengő.,(800 éves Igal)

Úgy ahogy a városnak, az épületeknek, tereknek, szobroknak is van történetük. Hogy közelebb kerüljünk egy településhez, jobban meg kell ismernünk azt, nemcsak történelmi, hanem településszerkezeti, építészeti oldaláról is annak érdekében, hogy a városfejlődés során a meglévő történelmi városszerkezet és épített környezet értékeinek méltó megőrzése és fenntartása mellett a folyamatosan megújuló társadalmi-gazdasági igényeknek eleget téve mi is hozzá tudjunk tenni örökségünkhöz.

A Településképi arculati kézikönyvben meghatározzuk városunk jellemző, a jövőbeni tervek készítésének alapjául szolgáló arculatát, az eltérő karakterű településrészek kijelölésével.

Ezzel egyidejűleg közösen megfogalmazott ajánlásokat tesz az építetők, tervezők számára az illeszkedés mikéntjére, a városi lépték, a kialakult városi szövet és a karakteresen eltérő településrészek figyelembevételével.

A kézikönyv feladata az építészeti normák, a jó példák bemutatása, melyen keresztül lehetőség nyílik a lakossági szemlélet, illetve a közízlés formálására, a városlakók számára egyértelművé téve a szakmai elvárásokat.

IGAL BEMUTATÁSA

2

2.1 ÁLTALÁNOS TELEPÜLÉS JELLEMZÉS

Igal város a Dél-dunántúli régióban, azon belül Somogy megye Kaposvári Kistérségében található.

Igal Külső-Somogy egyik legjelentősebb települése. Kiemelkedő szerepe visszanyúlik a középkorba, s ezt a jellegét kisebb megszakításokkal a mai napig megőrizte. A XV. században már mezőváros volt, a XVIII. századtól járási székhely, a tanácsok kialakulása után fokozatosan közigazgatási centrummá vált ismét.

A Kaposvárt Szántóddal összekötő 6505-ös út mentén helyezkedik el a település. A somogyi megyeszékhelytől, Kaposvártól 25, a Balatontól mintegy 40 kilométerre; a lankás somogyi dombok és gazdag erdők ölelésében fekszik Igal. A település területét a Batétól idáig húzódó 6503-as és a Kocsola felől idáig vezető 6507-es út is. A település közigazgatási területét vasútvonal nem érinti, a MÁV legközelebbi nagyobb megállóhelye Igalhoz a megyeszékhelyen, Kaposváron van. A város busszal könnyen megközelíthető, a megyeszékhelyről közvetlen autóbusz járatok indulnak Igalba, továbbá Budapestről is minden nap közvetlen járat indul Igalon át Kaposvárra.

Igal szántóföldek, szőlők, erdők, dombságok ölelik körül. Északi határán húzódik végig - kelet-nyugati irányban - a Somogy-Tolnai-dombság, amely Igalnál éri el a legmagasabb pontját, a 305 méter magas "Kánya-dombon" (név eredete: A körülötte lévő erdőkben sok volt a kánya). A dombtól tiszta időben gyönyörű kilátás nyílik északi irányban egészen a Balatonig, délen pedig Mecsek és a Zengő vonulatáig. Igal környéke tipikus külső somogyi táj. A közigazgatási területére a hullámos domvidék jellemző, a dombok nagyjából észak-déli irányban húzódnak, és lassan lejtenek dél felé. Az északon található Kánya-domon kívül, jelentősebb dombjai keleten a Borju-domb és délen a Cser-domb.

Maga a község is északfelé fokozatosan emelkedő dombon terül el, csupán két mellék utcája nyúlik le a két oldalon húzódó völgyekbe.

A település egészére elmondható, hogy talaja általában igen termékeny. Uralkodó talajfajtája a sárgaföld és a lösz, amely nyugatról keletfelé fokozódó vastagságban borítja a felszínt. Található mellette agyagos homokos, kavicsos talajt is.

A természeti erőforrásokon belül az átlagosnál nagyobb súllyal van jelen a termőföld, ami az egyik legjelentősebb potenciálja Igalnak. Ezt követi az erdő területek nagy arányú jelenléte, melyre épül a vadgazdálkodás, a környezet és a természetvédelem illetve fejlesztési lehetőség vonatkozásában a rekreációs és turisztikai célú hasznosítás. A szántó és az erdőterület mellett számottevő még a gyepterület is. A kistérség elhanyagolt ágazata a korábban nagy hagyományokkal rendelkező szőlő-, illetve gyümölcsstermesztés.

Igalnak központi jellege van néhány körülötte lévő kisebb falu számára (Ráksi, Kacsok, Szentgáloskér, Somogyacsa, Gadács, stb.) A város intézményi hálózati szempontból is meghatározó fontosságú szerepet tölt be, hisz mind oktatási, mind pedig egészségügyi és szociális szempontból is meghatározó fontosságú szervezetek üzemeltetését látja el: fogorvosi rendelő, rendőrőrs, óvoda, általános iskola, orvosi rendelő, patika, könyvtár, stb.

Lakóinak nagy része régen földműveléssel foglalkozott, ma már inkább a szolgáltatás jellegű ágazatokban dolgoznak. A gyógyfürdő megjelenésével a turizmus, idegenforgalom is meghatározó lett az itt élők bevételi forrását tekintve (pl. szállás).

Igal arculatán ma már jelentősen kirajzolódik a gyógyító hatású termálvíz felszínre kerülése után létrejött fürdő hatása. Szinte új település

született az elmúlt 30 év során a tényleges Igal keleti határában. A fürdőt övező domboldal tarkállik az üdülőkötől, nyaralóktól. Tavasztól őszig a település lakóinak száma többszörösére növekszik, mint az állandó lakosság. Igal egyre inkább üdülőhely jellegét ölt. Bizonyítja ezt az is, hogy a legújabbban kiépült utcasor inkább nyaralóhelyhez hasonlít, kevésbé a hagyományos lakóterülethez.

A város több testvértelepüléssel is rendelkezik. A települési kapcsolatokat folyamatosan fenntartják és az együttműködés tartalmas és eredményes. Külföldi kapcsolatai: Erdélyben (Románia) – Csíkszentkirály, Horvátország - Lipik települések.

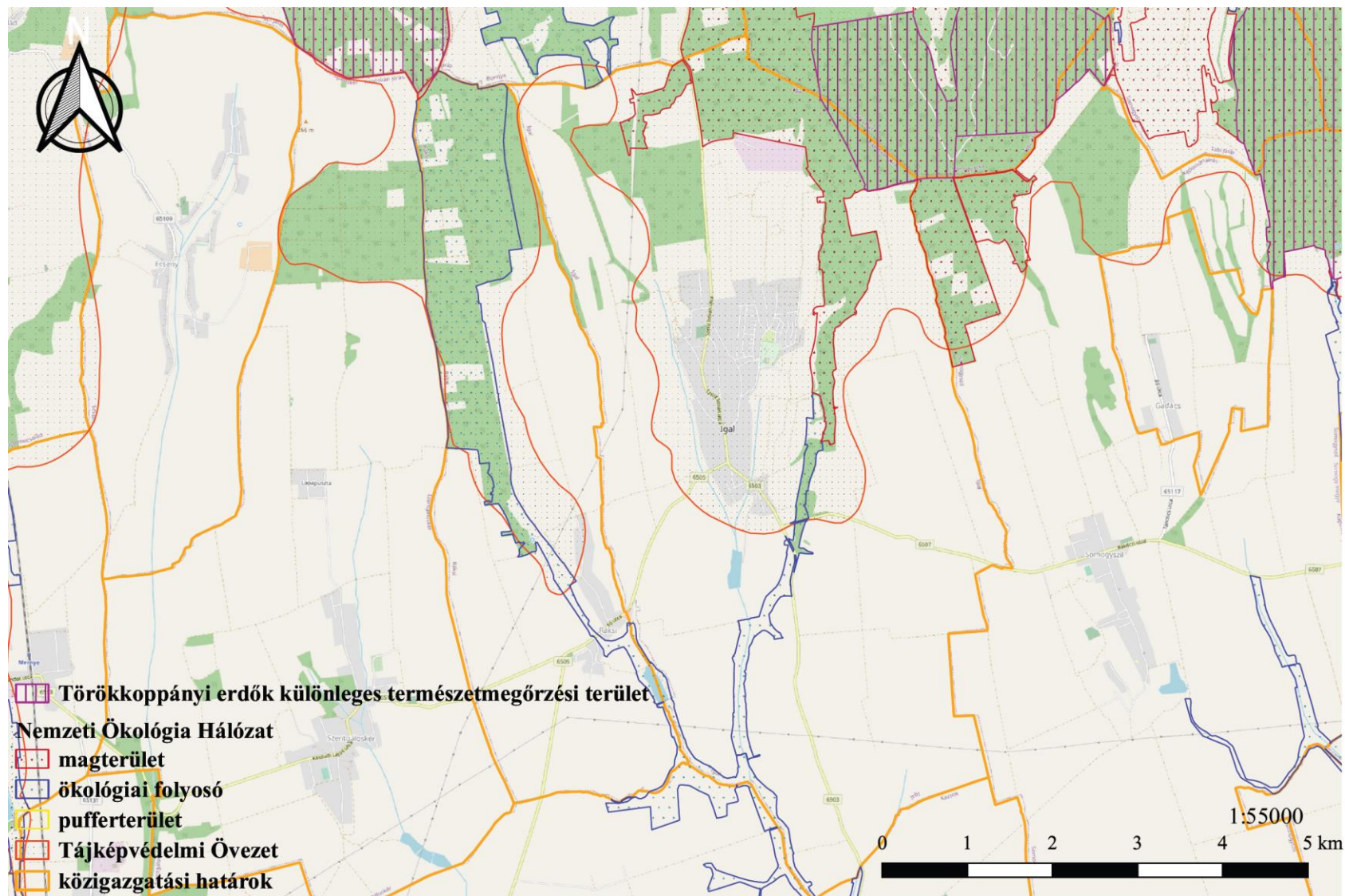
Igalon az 1990-es évek végén indult el a helyi társadalmi önszerveződések kialakulása, melyek a mai napig folytatják működésüket. Civil szervezetek: Igali Önkéntes Tűzoltó Egyesület, Együtt Igal Városért Egyesület, Igal SE.

A település lakói barátsággal fogadják az idelátogató vendégeket, turistákat. A település szeretete, az összetartozás tükröződik a gondozott közterületei, megújult közintézményei, rendezett házsorai láttán.

2.2 VÉDETT TERMÉSZETI TERÜLETEK

Igal a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságának működési területére esik. Az igazgatóság 5366-5/2017 számú adatszolgáltatása szerint a településen az alábbi táji- és természetvédelmi szempontú kijelölések találhatók:

1. Natura 2000 területek:

A 275/2004. (X.8.) Korm. rendeletben kijelölt európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V.11.) KvVM rendelettel közzétett Natura 2000-es területek döntően a természetmegőrzési területek körébe tartoznak.

Natura 2000 Sci (különleges természet megőrzési területek): “TÖRÖKKOPPÁNYI ERDŐK” HUDD 20046	
	<p>Több települést érintő lefedés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Somogy megye: Igal, Somogyacsa, Somogydöröcske, Somogyszil, Szorosad, Törökkoppány - Tolna megye: Szakcs, Várong <p>Kiterjedés: 2164,79 ha, ebből Igal terület érintettsége 36,69 ha (1,69 %) Hrsz.: 0171</p> <p>A természetvédelmi területen enyves égeres, illír bükkök, gyertyános-tölgyesek, Pannon cseres-tölgyesek és szarvasbogarak élnek.</p> <p>Jelentőségel bíró fajok:</p> <p>nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>)</p>

2. Tájképvédelmi terület övezete

(a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak)

3. Nemzeti Ökológiai Hálózat (NÖH)

Igal esetében az észak.keleti területek és maga a belterület tartozik a lefedettségbe.

A lefedettség az észak keleti külterületi területeket érinti, valamint a dél-nyugati vízfolyás menti területet.

Egyedi tájértékekre vonatkozó felmérés a településre nem készült, ennek későbbi pótlása a településrendezési terv átfogó felülvizsgálata során indokolt.

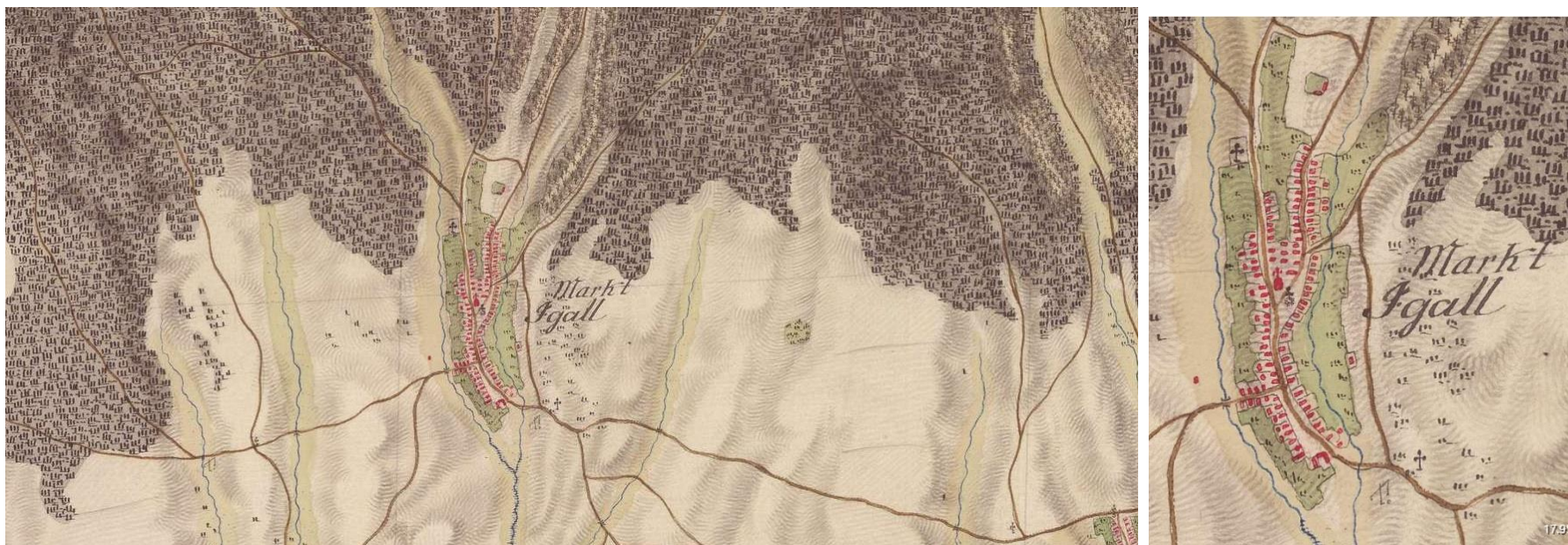
2.3 TELEPÜLÉSSZERKEZET, TELEPÜLÉSKÉP

A város és a környező terület már ősidők óta lakott. Igal hosszan elnyúlt településszerkezete történelmi örökség eredménye, melyet a morfológiai adottságok, múltja és infrastruktúrája befolyásolt. Az ék alakú beépített terület, a domboknak futó utcák íves hegyesszögű elágazása sajátosan egyedi településszerkezetet ad.

Igal településszerkezetének kialakulása a katonai felmérési térképek alapján követhető nyomon.

A két településrészből nőtt össze, a Szent Anna templom és a kálvária körüli tér, illetve az egykori kőkereszt körüli teresedés (ma Rákóczi tér) – ahol hajdanán csárda állt – rendelkezőnek tűnik. Napjainkban is felismerhető mindkét központ, bár elvesztették tágas közterületi jellegüket, de megmaradt funkcionális önállóságuk. Az előbbi igazgatási központ, az utóbbi az üdülési központ szerepkörét tölti be.

A városba vezető utak mentén és a belvárosban egyránt hiányoznak a karakteres utcaképek.

Első katonai Felmérés (1782-1785)

ÖRÖKSÉGÜNK

3

IGAL CÍMERE

A község címere színű csücskös talpú pajzs. A kék mezőben levágott páncélos kar szerepel, melynek könyökhajlata a pajzstalp közepében van. Az ökolbe szorított kézfej a pajzsderék elejében zászlórudat tart fel. A zászló vörös és ezüstcsíkja a pajzsfő közepétől indul, és a pajzsderék bal oldalán ér véget.

A pajzsfő feletti ezüstpáncélos sisak arany színű koronáján két lábon álló oroszlán ágaskodik, jobb mancsában kardot vagy szablyát emel a feje fölé. Balról vörös és ezüst, jobbról kék és arany címertakaró omlik le.

Igal címere

3.1 TELEPÜLÉSTÖRTÉNET

Az első írásos emlék Igalról 1193-ból származik, amikor III. Béla király megerősítette birtokaiban a Johannita-lovagrendet. A johanniták első rendházukat II. Géza király támogatásával építették

Esztergomban, a II. kereszties hadjárat átvonulása idején.

1193-ban III. Béla

összeíratta a fehérvári johanniták birtokait. Igal neve kétszer szerepel az oklevélben. A majdnem 1mx1m-es oklevél vége felé azonban szerepel a birtok leírásánál a következő szöveg:

„In IGOL est terra ad duo aratra”, vagyis „Igalban van két ekére való föld.”

Kiderül a szövegből teljes bizonyossággal, hogy Igal település nem teljesen a johannitáké, csak egy kisebb birtokuk volt itt.

A XI. században a mai Igal és környéke királyi birtok volt. Adományozás révén azonban a terület kisebb része egyházi, nagyobb hányada világi birtok lett. Ezt igazolja, hogy Moys ispánnak Somogy, Tolna és Pilis megyékben lévő birtokaiból a margitszigeti apácák részére tett adományairól sok oklevél maradt fenn.

1279. júniusában IV. László (Kun László) a budai káptalnnal Péter és Marcell comesek, a margitszigeti apácák officialisai által bemutatott oklevele alapján leírja és megerősíti az apácák IGOL, két POSONY, OZLÁR, BORHUD, RACUSY és BELSCH nevű Somogy megyei, KOSUK nevű Tolna megyei és ECHE nevű – nekik Moys királynéi tárnokmester által adományozott – birtokainak határait. Egy oklevél 1274-ből, mely szintén az adományozás kérdésével foglalkozik, említi, hogy Moys nádor két lánya szintén a margitszigeti zárdában él.

A XIII. századtól kezdve az oklevelek jól mutatják azt a tendenciát, hogy a világi, így a királyi birtokok is, fokozatosan növekvők mértékben kerülnek egyházi tulajdonba. A kétféle birtoktípus faluvá szerveződése már a XII. sz. második felében elkezdődött, hiszen 1211-ben Igal „villa”-nak, falunak nevezi az oklevél.

1448-ban már előfordul oklevél, amely Igal oppidumként, vagyis mezővárosként említi. Igazán attól kezdve tekinthető a település mezővárosnak, amikor 1462-ben Mátyás királytól kiváltságlevelet kapott, és engedélyt arra, hogy évente négy alkalommal országost vásárt rendezzen. Ebben az időben épület Igal melletti erdőben egy minorita kolostor, 1464. február 27-én Igali Egyed arra kéri II. Piusz pápát, hogy a IV. Jenő pápa által engedélyezett minorita kolostor építését szentesítse. A források alapján 1462-ben a kolostor már állt, 1464-ben a kész épülettel rendelkező intézmény megerősítését kéri. A mai templom helyén a margitszigeti apácák kolostora és a hozzá tartozó templom állt. Mindezek alapján megállapítható, hogy Igal nem csupán birtokirányítási központ, hanem szellemi bázis is volt, és lennie kellett több-kevesebb kézműves lakosságának is.

Az iszlám hódítás a XVI. század második felében éri el Igal mezővárost. A településnek ekkor még minden lakója magyar volt. A 15 éves háború (1593-1606) ideje alatt a magyar lakosság nagy része vagy meghalt, fogságba került, vagy elmenekült a hódoltság területéről. Ekkor települnek meg rác és vlah származású lakosok a volt Igal területén.

1687-ben Eszterházy Pál nádor feljegyzésében szerepel, hogy nemrég foglalták vissza a töröktől Igal is. A Rákóczi-szabadságharc történetének egyik kiemelkedő eseménye fűződik Igal történetéhez. 1706-ban Vak Bottyán generális átkelt a befagyott Dunán, hogy az ország nyugati részéről is kiűzze a császári csapatokat. Valószínű, hogy még a török megszállás idején kiépített erődítmény létezett, és azt felhasználva, a császári csapatok védekezésre felkészülve várták a támadást. A kuruc generális 1706. februárjában mindkét tábor súlyos veszteséget szenvedett, de sokan haltak meg a polgári lakosságból is, leégett az egész falu, az a templom is amely a jelenlegi templom helyén még 1331-ben épület. A halottakat a csata után eltemették, ám később az életben maradtak, illetve a bujdosásból visszatérők hozzáfogtak a romok eltakarításához, az újjáépítéshez. Ekkor a korábban ideiglenesen elhantolt holttesteket egy nagy közös sírba temették, ide hordták halomba a romokat is, így keletkezett egy mesterséges domb, amely valójában a hajdani ellenséges katonák, polgárok közös nyughelye.

A dombra kálváriát állított a község, amely ma is látható a plébánia közelében, a jelenlegi általános iskola mögött. Ideiglenesen a templom helyett egy kis kápolnát állítottak, amely majdnem 50 évig pótolta a templomot.

Egy 1701-1703 között keletkezett összeírás szerint a falu földesura gróf Batthyány Ádám országbíró volt, valószínű, hogy a törökellenes harcokban betöltött kiemelkedő szerepéért kapta adományként. Az 1700-as évek elején a település fejlődésnek indul, kezdi visszanyerni mezőváros jellegét. 1720-ban 59 adózó háztartást tartanak nyilván egy felmérésben, a lakosság össz. száma kb. 1600 fő. A fő foglalkozás földművelés, állattartás, szőlőtermesztés.

A Rákóczi-szabadságharc bukása után egyenletes fejlődésnek indult a település. Iparos és kereskedő összesen négy volt csak, a fő foglalkozás továbbra is a mezőgazdaság. 1756-ban barokk stílusban újjáépült a jelenleg is álló templom, amely lényegesen nagyobb lett, mint a hajdani leégett első. A rendelkezésünkre álló dokumentumok közül az egyik legérdekesebb egy 1736-ból fennmaradt összeírás, amely a mezőváros háztartásait veszi számba. 65 család szerepel a lajstromban, és megállapítható, hogy leszármazottaik ma is itt élnek a községben.

1772-ből becses forrás a megyei közgyűlés jegyzőkönyve, amely összeírást tartalmaz a megye járásairól és településeiről. Ebben szerepel már az Igal járás is. 59 falu és három mezőváros tartozik a körzetébe: Hidvégváros, Igal, Koppány.

1776-ban már 22 pusztá, 56 falu, valamint 5 mezőváros szerepelt az Igal Járásban a pannonhalmi tizedösszeírásban.

1848-ig jelentős kiemelkedő eseményről nem tudunk a község történetében.

Batthyány Kázmér a család azon ágához tartozott, akik 1849 után kegyvesztettek lettek, birtokuk visszaszállt a királyi kincstárra. A jobbágyfelszabadítás után lassan megindult a polgáriásodás útján a település, annak ellenére, hogy mezővárosi rangját elveszíti. A századfordulón már mint nagyközséget tartják nyilván a statisztikák. A polgárosodó folyamat valószínű annak volt köszönhető, hogy a járási székhely státuszát továbbra is megőrizte. Járási főszolgabíróság működött, volt körjegyzőség, járási csendőrparancsnokság, melynek irányítása alá 13 csendőrőrs tartozott.

1856-ban kegyetlen tragédia zajlott le a falu életében. Eddig nem tapasztalt méretű kolerajárvány pusztított, nyolc nap alatt 120-as estek áldozatul a betegségnek. A régi temető északi felében temették el az elhunytakat. A régi temetőről szólva elmondható, hogy helyi szájhagyomány alapján úgy ismert, hogy hosszú ideig volt a település temetkezési helye, több szinten történt a századok során az elhantolás. Ma már nem temetnek ide. Ahol valamikor a település széle lehetett, az most szinte a centrumba került. Jelenleg „kegyeleti park”-ként szerepel, a tényleges parkosítás most kezdődik.

1919-ben Farkas János, erdélyi származású jogász volt a járás szolgabírája. A proletárdiktatúra idején hivatalában maradt, mint népbiztos. Baloldali érzelmű ember volt, a tanácskormány bukása után kivégezték. Személyiségének, szerepének és halálának pontos körülményeit jelenleg nem lehet az ellentmondásos adatok, vélemények miatt tisztázni.

Az I. világháború komoly áldozatokat követelt Igalról: 287-en vonultak be katonának, a hősi halottak száma 54. Emléküket a templom falában elhelyezett 3 márvány emléktábla őrzi. A kereskedelem és az ipar fejlődése a két világháború közötti időszakban vett igazán komoly lendületet. A lakosság lélekszáma 1924-ben 2154, a községhez tartozó lakott helyek még Igal puszta és Dada puszta. Ebben az időben már állampénztára van, postahivatala távírdával működik. Négy malma volt a községnek, négy vendéglője, kilencen rendelkeztek különböző erőgépekkel. Megszaporodik a kézműves iparosok száma.

Az új iskola megépülése után most már két épületben három tanerő dolgozott. Számos – inkább városi polgárház -, mintsem falusi jellegű épület készült ebben az időszakban, a falu mozija is ekkor épült.

A II. világháború Igal fejlődését és alaposan megváltoztatta. A háborúnak több mint 100 halásos áldozata volt, nagyobb részük a harctéren esett el, sokan koncentrációs táborban szenvedtek mártírhalált. 1944. december 2-án ért el a frontvonal a falut, Kacsok irányából a 2. Ukrán Front csapatai foglalták el. Különösebb ellenállásba nem ütköztek. Ettől kezdve a Balaton irányába tartó szovjet hadsereg Igalon haladt keresztül, itt egy rendfenntartó alakulat maradt, amely a volt csendőrlaktanyában, a mai könyvtárban állomásozott.

1945. áprilisában megalakult a kommunista párt helyi szervezete, tagjai a falu legszegényebb rétegéből kerültek ki. Hamarosan megalakult a Nemzeti Bizottság is.

Legnagyobb tömegbázissal a Független Kisgazdapárt rendelkezett. Az 1945. márciusi földosztás eredményéről a következőket közli a jegyzőkönyv: Igal lakóinak szám a 2803, összterülete 6396 kh. Szinte ezzel egy időben 110 házhelyet osztottak ki. Ekkor került beépítésre a falu északi végén a Táncsics, déli határán a Dózsa telep.

Az első MGTSZ 1950-ben alakult augusztus 20-án, Alkotmány néven. Ebben a szervezetben még csak a föld megmunkálása folyt közösen, a terményt egyénileg takarították be. 1952-ben, amikor radikálissá vált a szervezetek szervezése, három új alakult. Ez a tény jól mutatja, hogy milyen ellentétek feszültek a falu társadalmi életén belül. Az utóbbi szervezeteket már módosabb gazdák hozták létre, akik nem kívántak együtt működni a valóban nagyon szegényes közösséggel. Így alakult nem a II. Pártkongresszus, a Rákóczi és a Béke szervezet. Rövid ideig tartott ez az állapot, az 1953-as reformok hatására a Béke és a Rákóczi Mgtsz. feloszlott, bár tagjainak egy része a másik két szervezethez csatlakozott. A volt tagok jelentős része azonban visszatért az egyéni gazdálkodáshoz. Az Alkotmány szervezet kezdett életképessé válni.

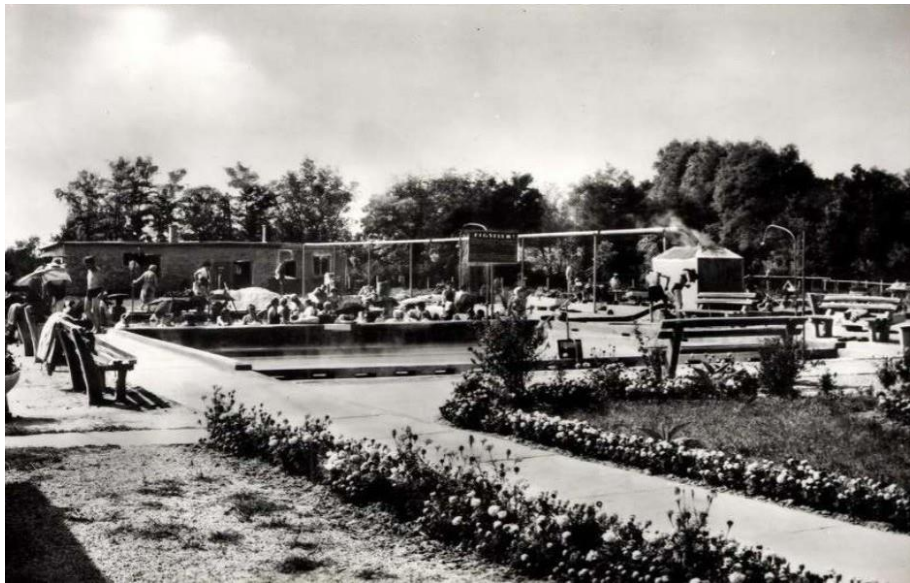
1958-ban ismét elkezdődik a mezőgazdaság szövetkezeti átszervezése. 1959-ben a meglévő szövetkezet Aranykalász néven újjászerveződött.

A centralizációs törekvés nemcsak a mezőgazdaságban, a közigazgatásban is végbement, nem minden zökkenő nélkül. Kzsokban szűnt meg először a tanács és csatlakozott Igalhoz. Nehezebben sikerült Ráksi esetében meggyőzni a lakosságot az egyesülés előnyéről. A közigazgatás centralizációja 80-as évekre teljesedett ki. Az Igal Közös Községi Tanács 9 település igazgatását látta el: Rácegres, Répáspuszta, Patalom, Magyaratád, Ráksi, Igal, Kzsok, Somogyszil, Gadács.

Igal község fejlődésének kiemelkedő eredményei is voltak az ezt követő években:

- A régi téglajárdákat mindenhol aszfaltozott burkolat váltotta fel, illetve új utak készültek a falu minden részén.
- 1970-ben új gyógyszertár került átadásra, szolgálati lakással.
- Ebben az időben készült el a törpevízmű.
- ABC-áruház nyílt a község központjában.
- 1980-ban került átadásra a korszerű orvosi rendelő, ahol a gyermekgyógyászat, terhes gondozás és a felnőtt betegek ellátása már elkülönítve történik.
- Az egyéni kisiparosi tevékenység itt is, mint általában mindenhol, visszaesett. Kisipari szövetkezetek alakultak, de működésük nehézkes volt, többségük életképtelenné vált. Néhány szabó, kőműves, szobafestő folytatott önálló kisiparosi tevékenységet.
- Életképesebbek voltak a sportegyesületek, helyi tűzoltó egyesület, vagy azok, ahol a tagok tényleges érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet folytattak.
- Születtek új munkahelyek is: az Állami Erdőgazdaságnak létrejött egy igali egysége. Az Áramszolgáltató Vállalatnak szintén van helyi kirendeltsége. A GAMESZ-ok kialakulásával helyben is számos iparos talált munkalehetőséget. A kereskedelem az Általános Fogyasztási és Értékesítési Szövetkezet irányítása alá került.

A község életében a gyógyvíz felszínre törése nagy jelentőségű volt. Már a II. világháború előtt a MAORT kutatásokat folytattott a község határában, feltételezve, hogy olajra bukkannak. A háború egy időre leállította a kutatást, 1947-ben azonban a régi vásártér területén állítottak fel fúrótornyot, ám olaj helyett 651 méter mélységből feltört a 81 Co-os melegvíz.

A 60-as évek elejére egyre ismertebbé vált a víz gazdag gyógyító hatása, és megszületett a döntés a fürdő létesítésére. Két medencét 1962. augusztus 20-án avatott a község. Ettől kezdve a Kaposvári Járási Tanács erőteljesen támogatta a fürdő fejlesztését. Részben ebből a segítségből, de jelentős mértékben a falu saját erejéből, 1964-re még két kisméretű medence készült el, amelyeket 1965-ben már téliesítettek. 1964-ben már kemping is létesült a fürdő mellett, igaz, hogy csak négy kis faházból állt, de a területe szép nagy volt, és ebből fejlődött kis fokozatosan a mai, kulturált vendéglátást biztosító létesítmény. Kezdetben az ÁFÉSZ működtetett kisebb vendéglátó létesítményt, 1966-ban az Aranykalász Tsz egy nagy éttermet létesített. Megindult a vízfelület bővítése is. 1967-ben átadásra került egy 33x12 méteres úszómedence, három gyermekmedence.

A gyógyfürdő központi helyet kapott a település életében; körülette 15 utcából álló telep alakult ki, s számos kereskedelmi és vendéglátó egység nyitotta meg kapuit az egyre nagyobb számban érkezett látogatók előtt. A fürdő állaga azonban fokozatosan romlott. Több gazda után 1991-ben visszakapta az önkormányzat, amely két év múlva idegen vállalkozóknak adta el a felépítményeket. A jelentős értéket képviselő gyógyfürdő egy részéről, több mint 23%-áról le kellett mondania, s a felgyülemlett adósság miatt az üzemeltetést sem vállalhatta az önkormányzat. 2001-ben új tulajdonos vásárolta meg a fürdő körül levő földeket. A sokáig gazdtalan fürdő fedett része idővel méltatlanná vált az európai hírű vízhez. 2001-ben önkormányzat egy 80 millió forintos projekttel pályázott az idegenforgalmi tanácsnál, s 40 millió forintot nyert. 2002. őszén kezdtek neki a felújítási munkákhoz. A fedett részt teljesen lebontották, s helyére új, európai szintű fürdőt építettek.

A fürdő köré csodálatos üdülőövezet épült ki, barátságos és komfortos vendégházakkal. Ezek iránt egyre több külföldi érdeklődik, különösen a németek körében népszerűek az igali ingatlanok. Évről-évre nagyon sok a visszatérő vendég, többségben idősebbek keresik fel a gyógyhatásáról és nyugalmaról messze földön híres nagyközséget. A város arculatán jól látható a fejlődés: virágos utcák, szép porták és tisztaság. Mindemellett az igali gyógyfürdő - túlzás nélkül - az egész kistérség jövőjére meghatározó hatással van, hiszen a százezer vendégből a környék települései is "profitálnak".

2009. július elsején Sólyom László volt államfő városi címet adományozott Igalnak, így a fürdőjéről ismert település lett Somogy tizenhatodik városa. Korábban mezővárosként és 1950-ig járási székhelyként is nagy szerepet vállalt Igal a térségben, remélhetőleg a most újból kiérdemelt városi ranggal is még inkább meghatározó szerepet fog majd betölteni Igal a megye életében.

2010. szeptember elsején hivatalosan is átadták a 451,4 millió Ft összköltségből megépült „Igal integrációs iskolabővítés projekt” létesítményt, melynek keretén belül kialakításra került egy új étteremmel egybeépített konyha, illetve a régi iskola épületét tovább bővítették egy új oktatási szárnyal, amelyben több tanterem és egy nagy, közösségi rendezvények lebonyolítására alkalmas aula is létesült. Ez a beruházás is jól mutatja, Igal mennyire komolyan gondolja a központi szerepet a térségben, legyen szó idegenforgalomról vagy az oktatás területéről.

ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG

A város nem különösebben gazdag az épített örökség értékeiben, viszont ezt bőven kárpótolja a természeti környezet gazdag értékkínálata.

A kulturális örökség védelméről szóló törvény alapján a műemlék olyan nyilvántartott műemléki érték, amelyet jogszabállyal védetté nyilvánítottak. Fentiek értelmében az országos műemléki jegyzék Igalon 1db műemléket tart számon, illetve annak környezete műemléki környezetként védett.

A műemléki védettség hatálya alá nem tartozó, de a település szempontjából esztétikai, etikai, vagy történeti értéküknél fogva jelentős örökségi elemeket a Képviselőtestület Igal helyi építési szabályzatáról szóló 7/2001. (XII.3.) számú önkormányzati rendelettel rendelettel védetté nyilvánította.

Igen gazdag a természeti örökség állománya, akkor is, ha ezek között országosan kiemelkedő, egyedi értékek nem találhatók. A jellegzetes tájszerkezet megőrzése érdekében helyi védett egyedi természeti értékek, helyi jelentőségű természetvédelmi területek és védett kertek kerültek lehatárolásra. A természeti környezet értékeit nagyrészt a természet tartja karban. A védett kertek sorsának alakításához az önkormányzat nem rendelkezik érdemi eszközzel.

Igalon az alábbi helyi védelmi kategóriák vannak:

- helyi védelem alatt álló művi értékek (9 db)
- helyi jelentőségű természeti terület (kert)
- helyi jelentőségű természeti érték (értékes fa)
- helyi jelentőségű fasorok

Az épített örökség állagmegóvása és rekonstrukciója terén Igal az elmúlt évtizedben komoly eredményeket ért el (pl.: Szent Anna templom rekonstrukciója, Kálvária-domb felújítása, általános iskola bővítése, stb.)

RÓMAI KATOLIKUS TEMPLOM	Hrsz.: 1015
Azonosító: 4470 [7895]	Cím:
Műemléki környezet hrsz: 0203, 0206/12, 0230, 1014/1, 1014/2, 1014/3, 1016, 1017/1, 1018/1, 1028, 1029, 1060/1, 1329, 1330, 1357, 1358//1, 1359, 1360, 1361, 1362, 658	

Leírás: A város egyetlen műemléke a központban található katolikus Szent Anna templom.

A XV. században gótikus stílusban épült, melyet 1756-ban átalakítottak. A belső berendezéséből a főoltás, a szószék és a keresztelőkápolna XVIII. századi, varokk.

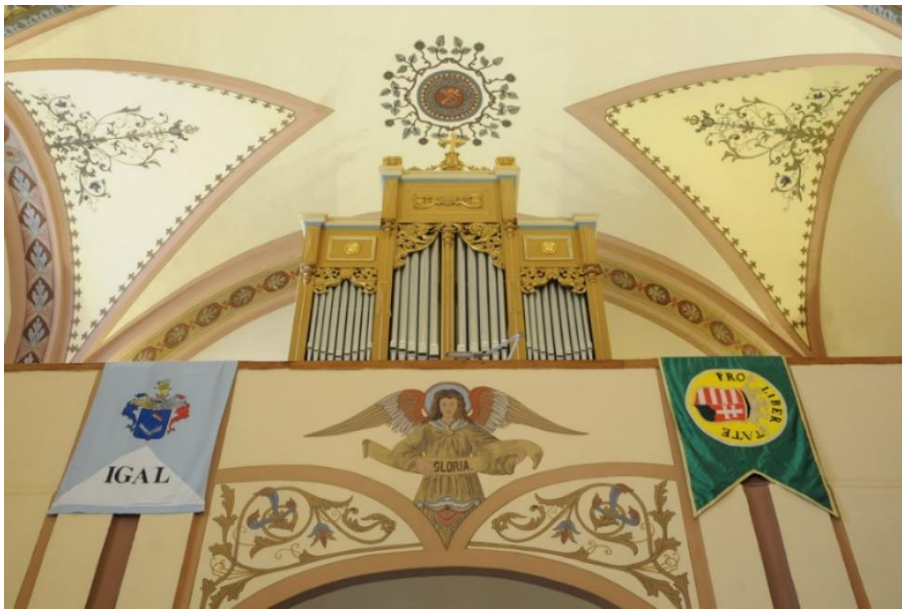
Igal már a XIII. században lakott település volt. Egy adománylevélen alapuló feltevés szerint V. István király megengedte, hogy Mózes nádor Igal- pusztát a Margit-szigeti apácáknak ajándékozza. A XIV. században Szent György tiszteletére templomot építettek itt. A XV. században a ferencesek kis remeteházáról és a Szent Szűz tiszteletére emelt kis templomáról vannak adatok. A török hódoltság idején Igalban állandó plébános nem volt. A törökök távozása után állították helyre az igali plébániát. Az első plébános Pongrácz Ádám volt 1693-ban. A kuruc-labanc háború idején Igal elpusztult, a templom is leégett. A lakosság életben maradt része elmenekült és csak később tért vissza. Ők emelték a romokból a mai Kálváriát. Hamarosan ideiglenes kis templomot is építettek Szent Márton tiszteletére. Majd 1750-ben gróf Batthyány Károly kegyurasága alatt és Péntek Ádám (1742-1768) plébánossága idején épült a mai, barokk stílusú templom.

Feltehetően a régi templom egyes részeit felhasználták, de a középkori, gótikus stílusú ablakokból már nem maradt semmi. A mai templom 38m x 14m nagyságú, tornya 43m magas. A csak néhány évvel korábbi Andocsi templomhoz külsejében nagyon hasonlít.

A 13 regiszteres orgona Ország Sándor budapesti orgonaépítő műhelyében készült 1883-ban. Berendezéséből művészileg kiemelkedő a faragott főoltár és a vele azonos stílusú szószék és szobrai.

A főoltár képe ismeretlen szerzőtől származik. Középponti alakja Szent Anna, a mai templom védőszentje, mellette férje, Szent Joachim és leányuk, a kis Szűz Mária látható. Művészi szempontból jelentős még a régi templomból megmaradt Szent Márton kép. Mindkét képet, valamint az 1908-ban szecessziós stílusban készült templombelsőt Bécsi János és Pintér Attila restaurátorok újítták fel az OMF irányítása mellett 1975-76-ban. Ekkor lett kialakítva az új liturgikus tér is a szembemiséző oltárral, felolvasó állvánnyal, székekkel és gyertyatartókkal együtt.

HELYI VÉDELEM

a) HELYI VÉDETT MŰVI ÉRTÉK

A városban élők közös döntése, örökségpolitikája alapján magántulajdonban lévő lakóházat nem helyeznek helyi védelem alá, hanem csak Önkormányzati tulajdonú épületeket, objektumokat. Ennek tükrében 9 db művi építmény tartozik helyi védelem alá:

1.		<p>MŰKÖDŐ TEMETŐ KÁPOLNA ÉS KERESZT</p> <p>helyi védett:</p>	<p>Hrsz: 1210</p> <p>Cím: Szent István u.</p>	<p>Leírás: A fatornyos, nyílászárók körüli tagozatokkal díszített kisméretű temetőkápolna sajátos, egyedi építmény. A kápolna előtt áll egy kereszt.</p>
2.		<p>MŰVELŐDÉSI HÁZ, MOZI</p> <p>helyi védett:</p>	<p>Hrsz: 1012</p> <p>Cím: Szent István u. 89.</p>	<p>Leírás: 1930-as években épült. Átalakítást követően, művelődési házként 2012 óta működik</p>

3.		ÁLTALÁNOS ISKOLA	Hrsz: 658	Leírás: Saroképület, egyszerű párkánnyal Ablakok keretezettek, egyenes záródású szemöldökpárkány lezárással. Igényesen felújított, karbantartott épület.
helyi védett:		Cím: Szent István u. 100.		
				
4.		SPECIÁLIS ISKOLA	Hrsz: 936/1	Leírás: Az épület védett értéke a tömegarányai. Az épület teljes felújítása, építészeti értékeinek mentése indokolt (héjazat csere, vízesedés megszüntetése, nyílászárók cseréje, stb.).
helyi védett:		Cím: Szabadság tér 10.		
				

5.		<table border="1"> <tr> <td>VOLT MALOM</td> <td>Hrsz:927</td> </tr> <tr> <td>helyi védett:</td> <td>Cím:</td> </tr> </table> 	VOLT MALOM	Hrsz:927	helyi védett:	Cím:	<p>Leírás: Nincs épület a telken! Törlésre javasoltjuk!</p>
VOLT MALOM	Hrsz:927						
helyi védett:	Cím:						
6.		<table border="1"> <tr> <td>ÚTMENTI KERESZT</td> <td>Hrsz:1014/2</td> </tr> <tr> <td>helyi védett:</td> <td>Cím: Petőfi u.-Szent I. u. sarok</td> </tr> </table> 	ÚTMENTI KERESZT	Hrsz:1014/2	helyi védett:	Cím: Petőfi u.-Szent I. u. sarok	<p>Leírás: Fehérre meszelt kereszt a kereszteződésben lévő zöldben, a fenyőfa tövében, Féd, drótfonatos kerítéssel elkerítve. A kereszt szár lóhere végződésű. A keresztben korpusz található. A fej jobbra dől, lefelé néző, ujjak ökölbe zárva, lábzarás feszes, a lábfejek egymáson vannak. A kereszt aljában Szűz Mária kísérszobor található. Talapzat tagolt.</p>
ÚTMENTI KERESZT	Hrsz:1014/2						
helyi védett:	Cím: Petőfi u.-Szent I. u. sarok						

7.			ÚTMENTI KERESZT helyi védett:	Hrsz:1060/2 Cím: Mátyás Király u.	Leírás: Festett kereszt, a kereszteződésben, nőénnyel körbenöve. Javasolt parkosításának újragondolása. A kereszten korpusz található. A fej jobbra dől, lefelé néző, ujjak ökölbe zárva, lábzáras laza, a lábfejek egymáson vannak. A kereszt aljában Szűz Mária kísérszobor található. Talapzat tagolt, szögletes, egyszerű.
8.	 	SZENT DONÁT KÁPOLNA ÉS KÖKERESZT helyi védett:	Hrsz:2404/1 Cím: Szőlőhegy	Leírás: A hagyomány szerint a templom építéskor márt állt az igali szőlőhegyen egy kápolna, amelyet egy bizonyos Bábos István a saját költségén építtetett. Létezéséről először 1815-ös dokumentumból értesülhetünk. Ezt a kápolnát a szőlőkertek és szőlőgazdák védőszentjének Szent Donát püspöknek tiszteletére szentelték fel. A kápolna előtt található. A korpusz felett INRI felirat olvasható, hordozója zászló. A kereszt szár lóhere végződésű. A fej jobb oldalra dőlő, lefelé néző, ujjak ökölbe zárva, lábzáras laza, a lábfejek egymáson vannak. A kereszt előtt egy mélyedésben Szűz Mária kísérszobor található. A talapzat tagolt, szögletes, felírat nincs.	

9.

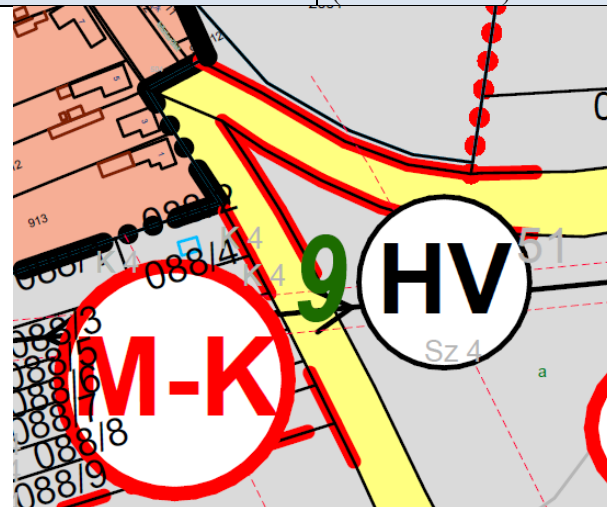

ÚTMENTI KERESZT

Hrsz:0128

helyi védett:

Cím: Szent István u.
(vásártól délre)

Leírás: Külterületi kereszt. A kereszten korpusz található. A fej jobbra dől, lefelé néző, ujjak ökölbe zárva, lábzáras laza, a lábfejek egymáson vannak. Talapzat tagolt.

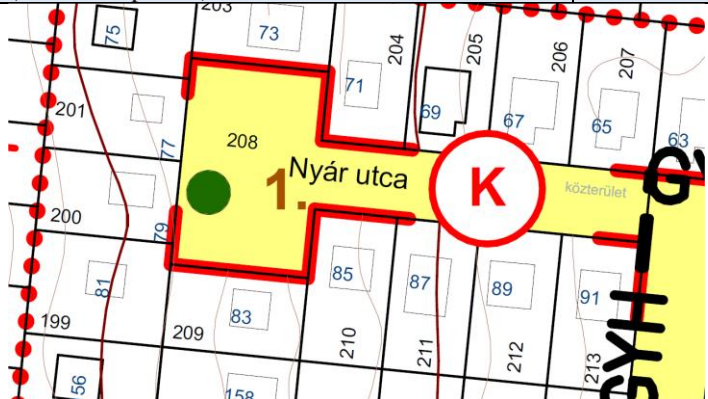
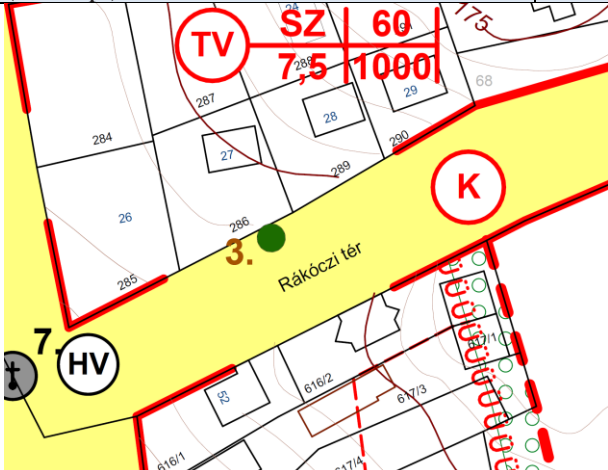
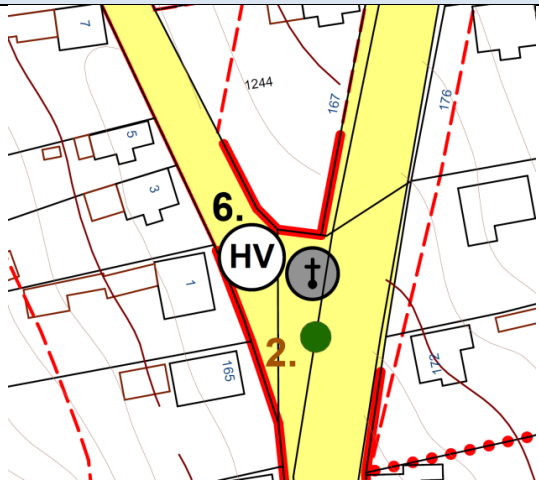
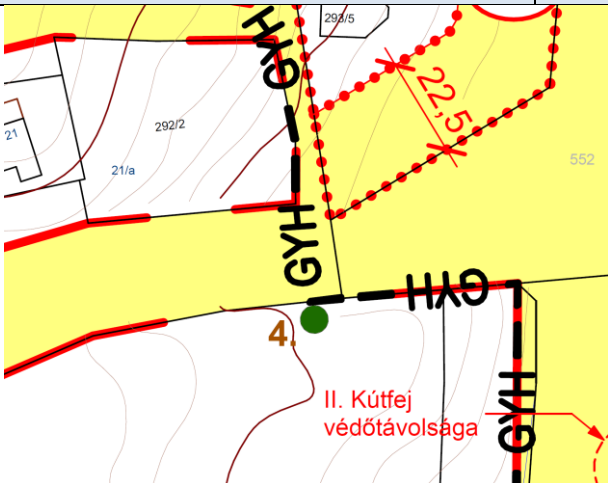
b) HELYI JELENTŐSÉGŰ TERÜLETI VÉDLEM (VÉDETT KERTEK)

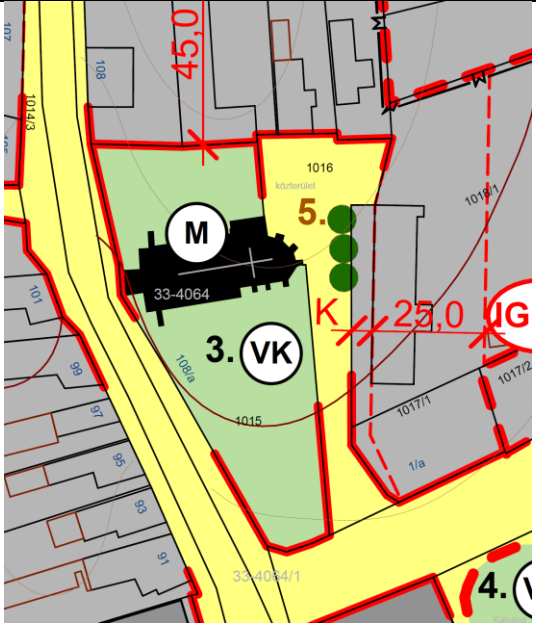

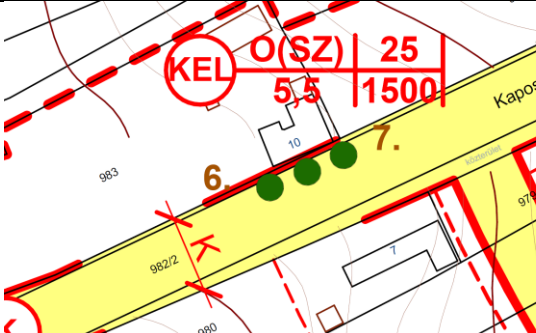
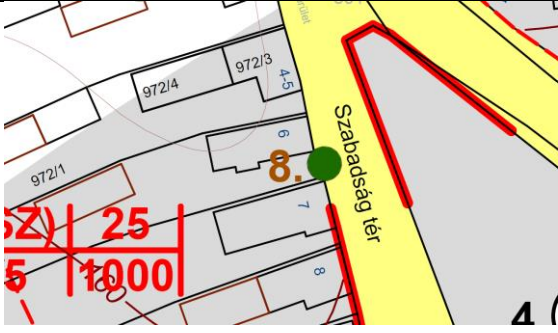
1.		<p>MŰKÖDŐ TEMETŐ TERÜLETE</p>	<p>Hrsz: 1210</p>	<p>Leírás: Igal aktív temetője, a helyi védett kiskáplonával. Gondozott sövénykerítéssel körülvéve. Javasolt az általános karbantartás, meglévő növényállományának felülvizsgálata, növényzet telepítése, parkolók kialakítása.</p>
		<p>Cím: Szent István u.</p>	<p>Cím: Szent István u.</p>	
				
2.		<p>RÉGI TEMETŐ TERÜLETE</p>	<p>Hrsz: 1304</p>	<p>Leírás: Felhagyott temető, ide már nem temetkeznek, kegyeleti parkként kezelik. Téglalábazatos, sövénykerítéssel kerítve. A növényállománya a temető hangulatának megfelelően (az éves általános nyírásan felül) felújítandó.</p>
		<p>Cím: Szent István u.</p>	<p>Cím: Szent István u.</p>	
				

3.		TEMLOM KERT	Hrsz: 1015 Cím: Szent István u. 102.	Leírás: A közelmúltban templomkert és környezetének rendezésével a mai színvonalnak megfelelő, parkosított köztér kialakítása valósult meg.
4.		KÁLVÁRIA TERÜLETE	Hrsz: 657 Cím: József Attila u.	Leírás: A Rákóczi-szabadságharc eseményeihez köthető csata emléke, a hajdani ellenséges katonák és igali polgárok holttestének egy nagy közös sírja, melyre ráhordták a város romjait is, így keletkezett a mesterséges domb. A dombra kálváriát állított a település, mely jelenlegi formáját az 1900-as évek elején nyerte el. A kálvária rekonstrukciója a közelmúltban, a templom kert felújításával egyidőben zajlott.

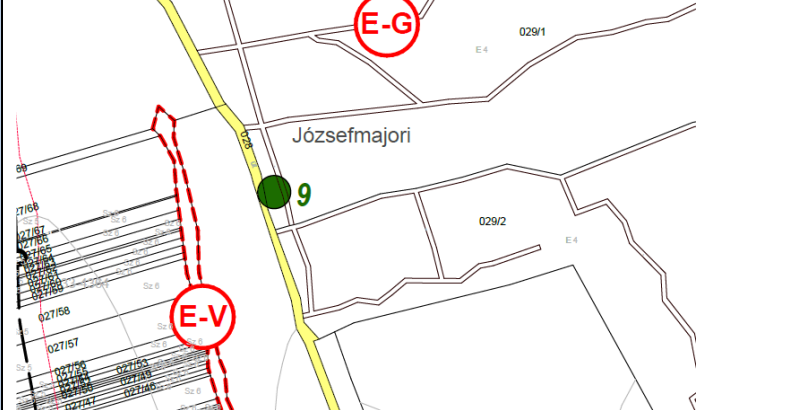
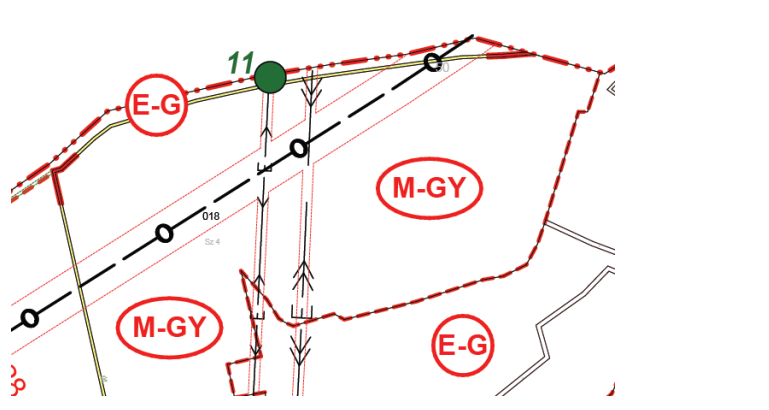
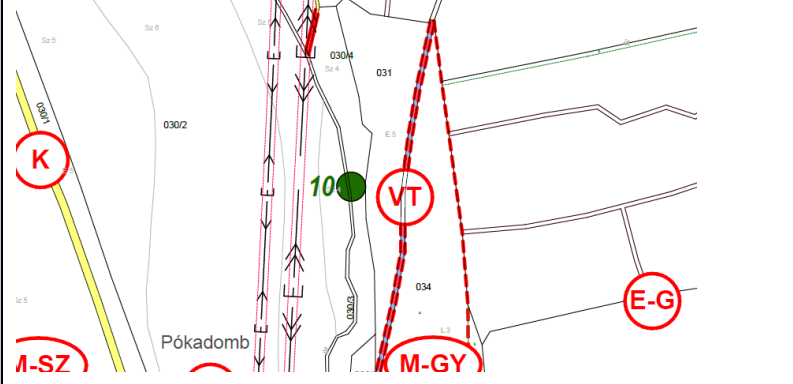
5.		SPECIÁLIS ISKOLA KERTJE	Hrsz: 936/1 Cím: Szabadság tér 1.	<p>Leírás: Koros, leromlott növényállomány jellemzi, csak az éves kötelező karbantartási munkák vannak elvégezve. Tégla, beton vegyes lábazatos, vascső oszlopos, drótfonatos kerítés vezi körbe az iskola udvarát. Park rekonstrukció szükséges: növényállomány frissítése, pótlása, aljnövényzet telepítése. Burkolt felületek (gyalogút, parkoló) teljes felújítása, iskolát kiszolgáló sport, rekreációs, játszófelületek újraértelmezése és kiépítése a növényzettel összhangban.</p>
6.		VOLT IZRAELITA TEMETŐ TERÜLETE	Hrsz: 2024/4	<p>Leírás: Magyarországon az első zsidó temetők még a városokon kívül létesültek. Az igailban 42 db sírkő található. 1891-1934 között temetkeztek ide. A holokauszt követően a település zsidó lakossága eltűnt, így a temető is elárvult.</p>

c) HELYI JELENTŐSÉGŰ EGYEDI TERMÉSZETI ÉRTEK (FÁK)

<p>1. MEZEI JUHAR (Acer campestre)</p>	<p>Cím: Nyár u.</p> 	<p>3. HÁRS (kéttörzsű) (Tilia sp.)</p>	<p>Cím: Rákóczi tér</p>
<p>2. HÁRS (Tilia sp.)</p>	<p>Cím: Szent István u.-Petőfi u. találkozásánál</p> <p>Megjegyzés: Időközben kivágásra került (elszáradt, balesetveszélyessé vált). A védett értékek közül javasolt a törlése!</p> 	<p>4. DIÓ (Juglans regia)</p>	<p>Cím: Rákóczi tér</p>

5. VADGESZTENYE (3 db) (Aesculus hippocastanum)	Cím: Hrsz: 1016	7. VADGESZTENYE (Aesculus hippocastanum)	Cím: Kaposvári út Hrsz: 982/2
			
6. AKÁC (Robinia pseudoacacia)	Cím: Kaposvári út Hrsz: 982/2	8. VADGESZTENYE (Aesculus hippocastanum)	Cím: Szabadság tér Hrsz: 937
			

9.	029 HRSZ-Ú ERDŐ SZÉLSŐ SÁVJÁBAN LÉVŐ ÉRTÉKES FÁK	Hrsz: 029	11.	TÖLGY	Hrsz: 020
					
10.	030/B HRSZ-Ú ERDŐBEN LÉVŐ ÉRTÉKES FÁK	Hrsz: 030/B	<p>MEGJEGYZÉS: A helyi jelentőségű egyedi természeti érték kategóriába tartozó egyedek védeltsége felülvizsgálandó. A védett érték egészségi állapota vizsgálandó!</p>		
					

d) HELYI JELENTŐSÉGŰ FASOROK

1.	KAPOSVÁRRA VEZETŐ 6505 SZ. KÖZÚT MENTÉN	2.	BATÉRA VEZETŐ 6503 SZ. KÖZÚT MENTÉN
	HRSZ: 066		HRSZ: 089
<p>MEGJEGYZÉS: A helyi jelentőségű fasorok védeltsége felülvizsgálandó, térképi lehatárolása indokolt!</p>			

e) HELYI JELENTŐSÉGŰ TÁJVÉDELEM

Sorszám	Megnevezés	Cím	HRSZ
1.	Volt orosz laktanya területe		0168/3, 0173, 0175/1, 0175/3, 0175/5, 0175/12, 0175/13, 0175/14
2.	Vízfolyás menté a településtől nyugatra - Cseralja		045/2, 046, 1333/4, 1333/3
3.	Vízfolyás menté a településtől keletre – Farkasszói rét		0128 erdeje, 0129 árok, 0130/1, 0130/2, 0136/1, 0137, 0140/1 erdeje, 0141, 0142/1, 0142/2, 0143, 0147/6, 0147/7, 0147/8, 0162/1, 0162/2, 0164
4.	Vízfolyás menté a településtől délre - Szigetirét		074, 075, 076, 080, 084, 085, 087/5, 087/14, 087/15, 091, 093, 094, 096, 097, 098, 099/1, 099/2, 0100/4 erdeje, 0102/6, 0102/7, 0126
5.	Kazsoki határnál - Dadapuszta		090/1, 0108, 0110/3, 0110/4, 0110/5, 0110/6, 0111, 0112, 0117

VÉDELEM ALATT NEM ÁLLÓ EGYÉB ÉRTÉK

SZENT VENDEL SZOBOR

Imádkozó helyzetbe, lábánál háziállatokkal ábrázolták. (1756)
Szent Vendel kultuszát a 18. században Magyarországra érkező németajkú telepések hozták magukkal.

NŐI ALAKOT ÁBRÁZOLÓ SZOBOR (beazonosítatlan)

A templom bejárata mellett helyezkedik el a templomkertben. Feje félredöntve, előre, maga elé tekint. Fején virágkoszorú, haja leengedve, szabadon. Jobb kezével (feltételezhetően) egy könyvet szorít mellkasához. Bal kezével a teste mellett a köpenyét fogja.

SZENT MÁRTON SZOBOR

A templom deli oldalán lévő teresedés közepén került felállításra. Szent Márton életének egy pillanatát jeleníti meg az alkotás: "Márton légiós szolgálatát töltötte Amiens városában, és egy őrjárat közben a hóban egy koldust pillantott meg, akinek testét alig valami fedte valami. Ezért kardjával lekanyarította a köpenye felét és a koldusnak adta. Este, álmában Jézus jelenik meg, vállán a koldusnak adott köpeny darabbal."

KŐKERESZT

A templom bejárata mellett helyezkedik el a templomkertben. A korpusz felett INRI felirat olvasható, hordozója zászló. A fej jobb oldalra dőlő, lefelé néző, ujjak ökölbe zárva, lábzarás szoros, a lábfejek egymáson vannak. A kereszt előtt egy mélyedésben Szűz Mária kísérszobor található. A talapzat tagolt, szögletes.

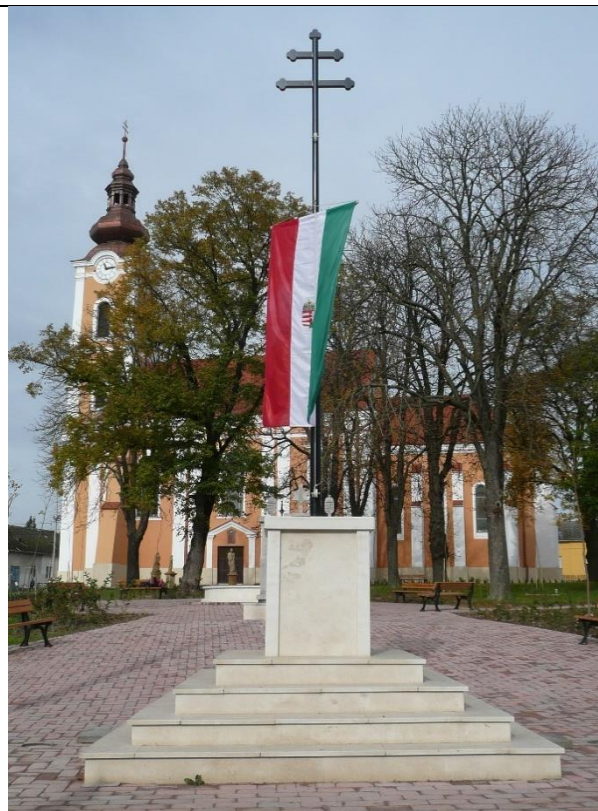
NŐI ALAKOT ÁBRÁZOLÓ SZOBOR
(beazonosítatlan)

A templomkertben, a templom bejárata előtt teresedés egyik sarkában felújítást követően került elhelyezésre.

ORSZÁGZÁSZLÓ

Korabeli fotók alapján, a 2013-14-es tér rekonstrukció részeként visszaépítésre került az országzászló.

I-II. VILÁGHÁBORÚ ÁLDOZATAINAK EMLÉKMŰE

A templom előtti téren található emlékmű az I.-II. Világháború áldozatainak állít emléket.

3.2 RÉGÉSZETI LELŐHELYEK

Igalon 10. régészeti lelőhely ismert. A lelőhelyeken az egyes korok (őskortól -középkorig) emlékeit sorra tárták fel a régészeti kutatások. A város régészeti lelőhelyeit közvetlen veszély (beépítéssel járó megsemmisülés) nem fenyegeti. A régészeti emlékeket érintő beruházások esetén be kell szerezni a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal véleményét.

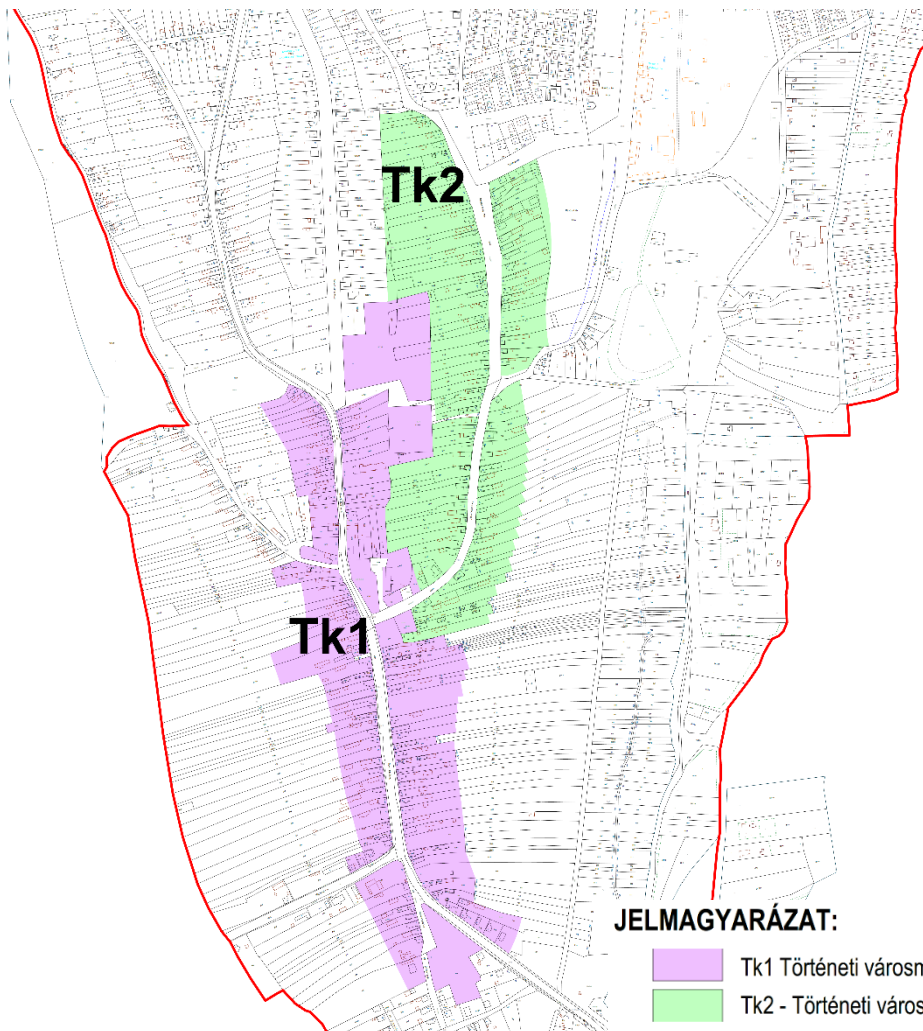
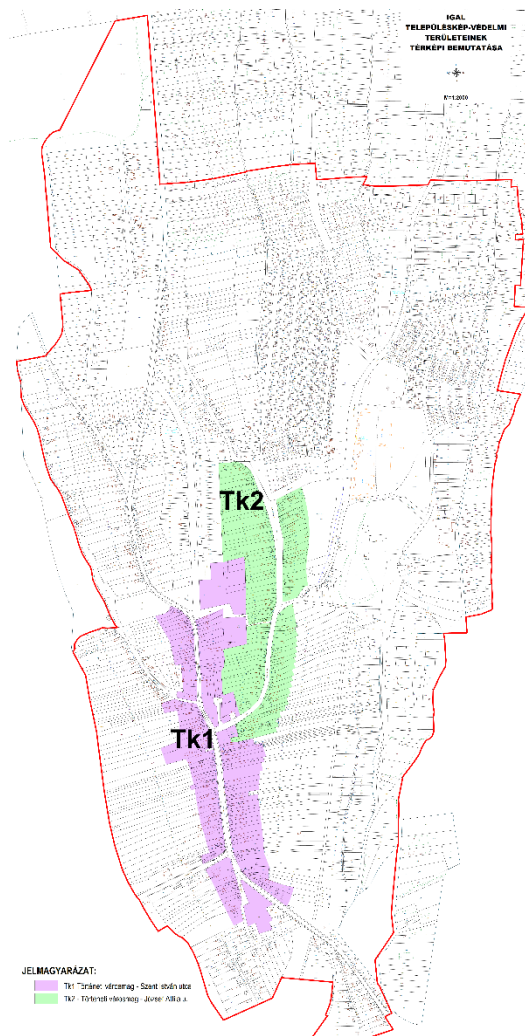
Ssz.	azonosító	név	hrsz
01.	88065	Dávid sarok	0113,
02.	88109	Kerületi-dűlő 2.	0115/1, 0115/10, 0115/11, 0115/12
03.	59364	Kerületi-dűlő	0115/7
04.	59362	Csuhusi-dűlő	0118/1, 0118/3, 0119, 0120/1,
05.	59363	Pille-réti-dűlő	0118/1, 0118/2,
06.	61136	Pusztá-Szentegyház	0122/10, 0122/2, 0122/3, 122/4, 0122/5
07.	43360	Szennyvíztelep	087/11, 087/2,
08.	26580	TSZ-gabonaszárító	087/4, 087/8, 088/10, 088/7, 088/8, 088/9
09.	26576	Templom mellett	1017/2, 1015, 1016, 1017/1, 1018/1, 1060/1,
10.	26578	Baumgarten-telek	1053/23, 1076/1, 1076/2, 1076/3, 1076/4,
11.	94549	Pille-réti-dűlő 2.	0117/2, 0117/3
12.	94551	Alsó-berek-alja	068/6, 068/7, 068/8, 068/9, 077, 078, 095

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETE

4

4.1 TELEPÜLÉSKÉP-VÉDELMI TERÜLET LEHATÁROLÁSA ÉS BEMUTATÁSA

A település két - történelmi szempontból meghatározó - településrészét jelöljük ki településkép-védelmi érintettségű területnek, az egyik a **TK1** jelölésű Szent István utca jelentős szakasza, az utca mindkét oldalát érintve. A másik a **Tk2** jelölésű József Attila utca, szintén mind a két oldalát érintően. Korábban már felvázoltuk Igal településszerkezetének ezeket a területeket érintő sajátos vonásait.

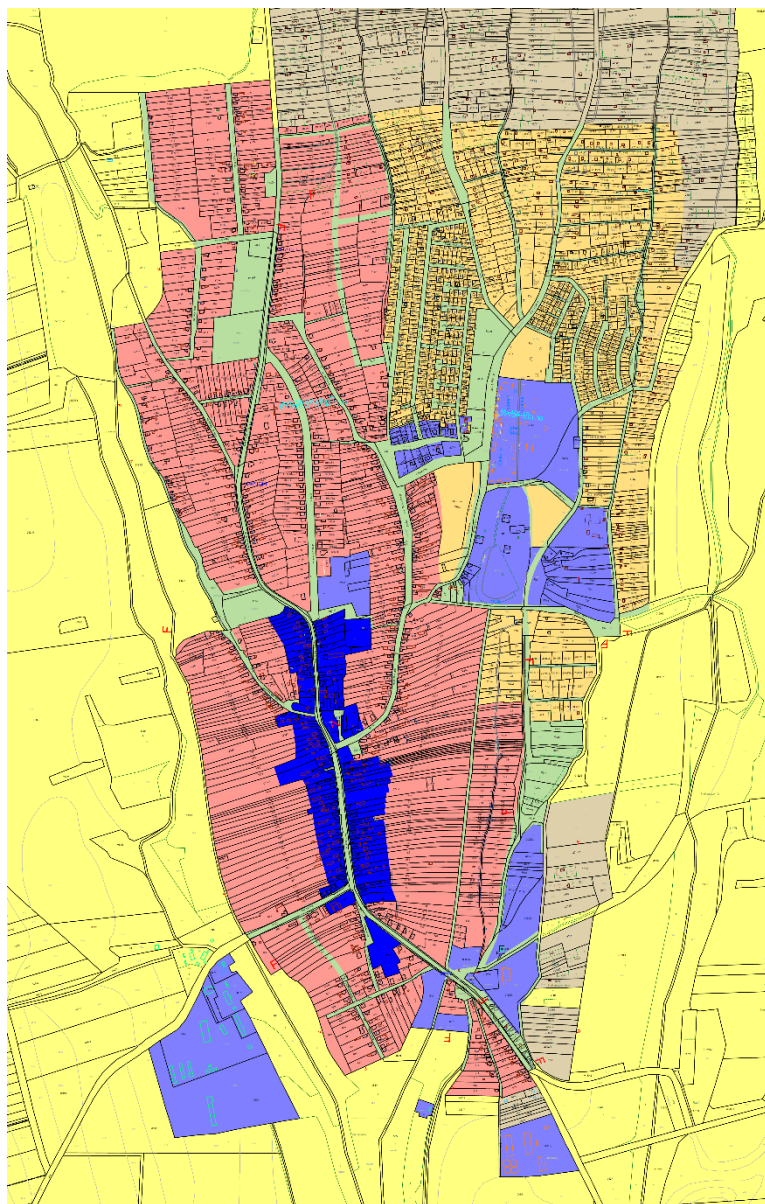
A Tk1 és Tk2 is történelmi településrésznek tekinthető, mindkét utcában településközponti teresedés bontakozott ki. A Tk1 egyházi jellegű csomópont volt, ma már intézményi központnak tekinthető, míg a Tk2 csomópontja jelentette régen a vilgái központot.

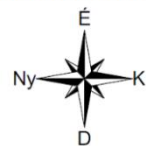
Tk1: a 6505 számú, viszonylag forgalmas közútra szövődő épületek beépítési módja, típusa máig emlékeztet minket Igal gazdálkodó múltjára, amik bár idővel tovább fejlődtek (polgárosodás irányába), sőt a modern típusú házak is beékelődve megjelentek a szerkezetben, mégis összképében őrzi a hagyományokat.

Tk2: A Tk1-hez hasonlóan a gazdálkodó beépítési mód, az ágas úthálózat, ami megőrzésre érdemes. Az új építések esetében mindenképp illszekedni kell a kialakult állapotokhoz.

4.2 TELEPÜLÉSKÉPKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ KARAKTERTERÜLETEK ÉS JELLEMZÉSE

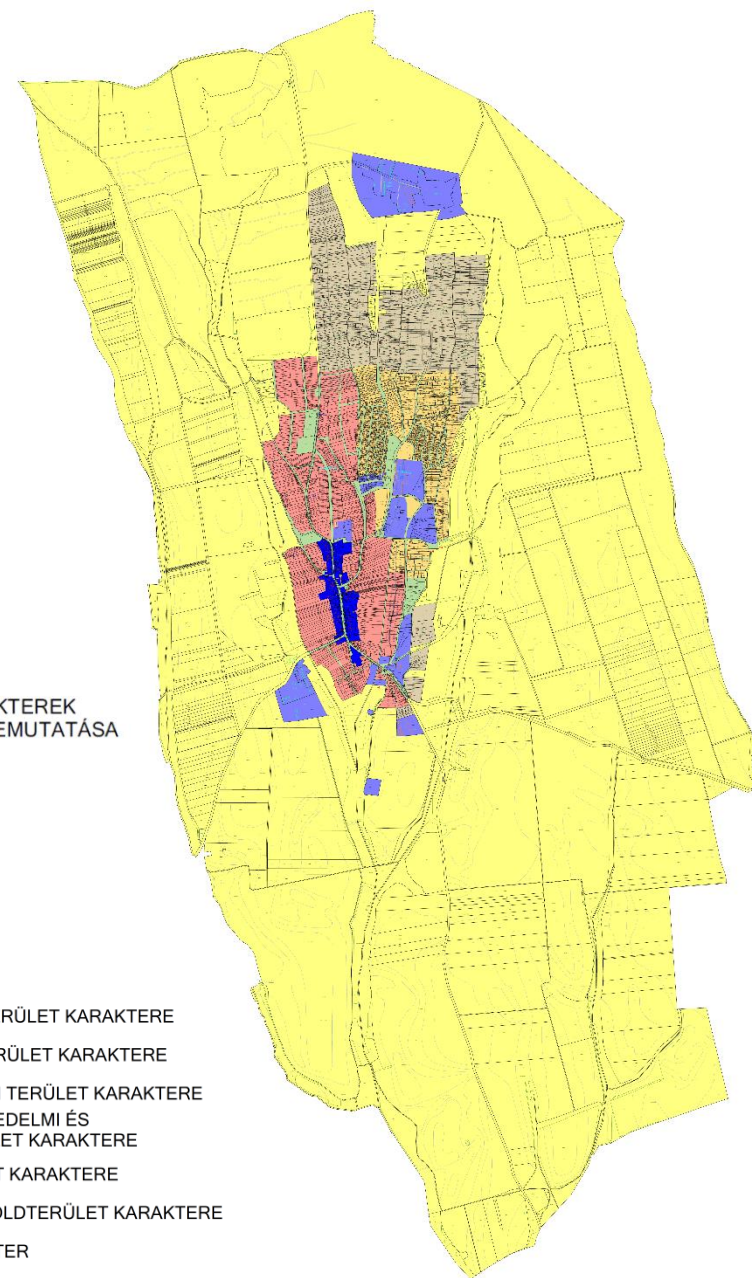

IGAL
TELEPÜLÉSKÉPI KARAKTEREK
TERÜLETEINEK TÉRKÉPI BEMUTATÁSA

JELMAGYARÁZAT:

- LAKÓ ÉS NYARALÓ TERÜLET KARAKTERE
- ÜDÜLŐ ÉS SZÁLLÓTERÜLET KARAKTERE
- TELEPÜLÉSKÖZPONTI TERÜLET KARAKTERE
- GAZDASÁGI, KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ TERÜLET KARAKTERE
- SZŐLŐHEGY TERÜLET KARAKTERE
- KÖZFORGALMÚ ÉS ZÖLDTERÜLET KARAKTERE
- KÜLTERÜLETI KARAKTER

TELEPÜLÉSKÖZPONTI TERÜLET KARAKTERE

Jellemzően a település központi, illetve történeti része, mely a kialakult a városba bevezető főút mellett és a település életében központi életteret biztosító részeken alakult ki. Új építésű ház nem található, a polgárosodás korszakából megmarad régi, utcával párhuzamos, földszintes házak jellemzik. A műemléki és néhány helyi védelem alatt álló épület területe. A karakter kiemelt jellegzetessége a XV. században - gótikus stílusban épült - Római katolikus templom és az azt körbeölelő templomkert.

Telkek

- Szent István utca mentén zárt sorú/hézagosan zárt sorú, oldalhatáron álló beépítés;
- hagyományos utcára merőleges vagy polgárosodott formája, utcával párhuzamos gerinc vagy sáttető tető, L alakú épületrésszel kiegészítve;
- jellemzőek a hátsó melléképületek, gazdasági épületek;
- telkek kerítettek, utcai kerítések áttörtek, cca. 150 cm magasak épületek
- jellemzően földszintesek, ritkán tetőtér beépítés is megjelenik
- egyszerű tömegű, magastetős (35-45 fokos) épületek; a manzard tető is jellemző ezen a szakaszon, pikkelyes tetőhéjalás, néhol még síkpala
- ritkán üzletek is megjelennek az utcafronton;
- sarkok kidolgozottak, sarokátfordulások;
- homlokzatokat az egyszerű vakolat architektúra jellemzi;
- karakteres lábazat jellemző;
- utcai homlokzatokat a tengelyes nyílásrend jellemzi, a faszerkezetű ablakok, jó esetben keretezettek;
- homlokzatok színezése változatos, a díszítést a kisebb részletek adják
- Közterületek, utcák találkozásánál kialakult teresedések, történetileg kialakult enyhén ívelt utcák
- utcát kísérő nyílt árok;
- útmenti tuják, fásítás, vegyesen megjelenő virágágyások, egyéb növényzet
- utcabútorok (buszmegállók, padok, hulladékgyűjtők, kerékpártámaszok stb.)

Problémák

- elhanyagolt homlokzatok;
- felújított épületeken és kerítéseken megjelenő eltérő és harsány színhasználat, tájidegen homlokzati burkolóanyagok
- tájidegen útmenti növénytelepítés
- légvezetékek
- parabola antennák kihelyezése

LAKÓ ÉS NYARALÓ TERÜLET KARAKTERE

A település fejlődése, növekedése során a településközponti településrészhez csatlakozó közlekedési útvonalai mellett kialakult beépítési mód (Szent István utca egy rövid szakasza, Mátyás Király utca, József Attila utca, Petőfi Sándor utca stb.) Legfőbb jellemzője a hagyományos családiházás beépítés, mely területenként ugyan eltérő, de azon belül relatív egységes utcaképeket eredményez. A kialakult változatok jellemzője a szabadonálló, hézagosan zárt sorú, szabadonálló beépítés, hátsó melléképületekkel.

Telkek

- normal méretű, jól beépíthető telkek
- jellemzően oldalhatáron álló, hézagosan zárt sorú beépítés, töbnyíre előkerttel,
- jellemzően utcára merőleges tetőgerinc vagy sátoztető;
- jellemzőek a lakóépületek folytatásában épített melléképületek;
- telkek kerítettek, utcai kerítések áttörtek, cca. 120-150 cm magasak

Épület

- földszintes épületek illetve újabb építésű többszintes, a lejtősebb területeken a terepadottságok miatt kialakult az alagsor vagy tetőtér kialakítása;
- egyszerű tömegű, magastetős (35-45 fokos) épületek; pikkelyes tetőhálalás
- Jellemzők az utcára merőleges kialakítású, nyeregtetős, oromfalas épületek. Emellett nem ritka a sátoztető, illetve utcával párhuzamos gerincű kialakítású sem.
- homlokzatuka vakolat, színezésük jellemzően földszínek (halvány árnyalatok)
- szabályozott, megfelelő szélességű utak;
- domborzatot követő, praktikus nyomvonalak;
- jellemző az utca menti nyílt árkok; néhol fasorok
- utcabútorok nem jellemzőek

Problémák

- elhanyagolt, pusztuló homlokzatok;
- légvezetékek;
- hiányos utcai fasorok,
- tájidegen anyagok használata (homlokzaton és héjaláson),
- parabola antennák kihelyezése,
- klíma egységek kültéri elhelyezése,
- gazdasági tevékenység esetén felíratok/reklámok kihelyezése.

ÜDÜLŐ ÉS SZÁLLÓTERÜLET KARAKTERE

Igal krónikájának mai napig meghatározó eseménye az 1940-es években indult olajkutatás és annak következménye: ekkor tört felszínre a 81 Celsius fokos, bizonyítottan gyógyhatású termálvíz. A hatvanas években erre épült fel a fürdő, amely jelentős hatással volt Igal fejlődésére is: évente több mint százezren fordulnak meg itt, s a turizmus a kezdetektől munkát ad a helybelieknek, akik közül sokak megélhetését jelenti az üdültetés.

A fürdő köré csodálatos üdülőövezet épült ki, barátságos és komfortos vendégházakkal. Ezek iránt egyre több külföldi érdeklődik, különösen a németek körében népszerűek az igali ingatlanok. Évről-évre nagyon sok a visszatérő vendég, többségében idősebbek keresik fel a gyógyhatásáról és nyugalmaról messze földön híres települést.

Jellemző a hétvégi házas valamint az üdülőként történő telekhasználat. Az üdülő karakterben több helyen nagyobb volumenű üdülőterületek, ingatlanok kerültek kijelölésre jövőbeni tervek (szállodák, nagyobb üdülőegységek) megvalósítása céljából. Az utcaszerkezet szabályos, utcakép nem jellemző. (pl.: Tavasz, Nyár, Rét, Kemping, Akácfa, Szegfű, Napsugár, stb. utcák)

Telkek

- szabályos, kisméretű (kialakult) telkek;
- jellemzően szabadonálló, előkertes beépítés, viszonylag nagy, 20%-os beépüléssel, ezáltal sűrű beépítés alakult ki;
- folyamatosan kiépülő (nőtt) szerkezet;
- telkek kerítettek, utcai kerítések áttörtek, , cca. 100-140 cm magasak;
- telken belül gyeppel, dísznövényekkel a jellemzők
- egyaránt jellemzőek a földszintes és a tetőtér beépítéses épületek is;
- egyszerű tömegű, magastetős (35-45 fokos) épületek; utcával párhuzamos vagy arra merőleges tetőgerinccel;
- pikkelyes és síkpala tetőhéjalás jellemző;
- utcai homlokzatokat a tengelyes nyílásrend jellemzi, a faszerkezetű ablakok jellemzően 3/2 arányúak; sok helyen meg jelenik az erkély;
- homlokzatok színezése változatos,
- homlokzatokat a vakolat architektúra jellemzi; de a kortárs építőanyagok, burkolati elemek is megjelennek már;
- homlokzatok színezése változatos;
- fedett teraszok építése, illetve azok zárttá tétele;
- családi házas jelleg elterjedése;

GAZDASÁGI -, KERESKEDELMI-, ÉS SZOLGÁLTATÓ TERÜLETEK KARAKTERE

Jellemzően a település belterületének perifériáin, illetve a lakóterületekbe ékelődve helyezkednek el. A település azon területeit soroljuk ide, amik a klasszikus kereskedelmi szolgáltatásokat nyújtó ingatlanok (boltok, vendéglátó egységek, stb.), valamint a települési intézményeknek helyet biztosító ingatlanokat (gyógyfürdő, általános iskola, stb).

Az intézmények telkei nem követik a hagyományos lakóingatlanok méreteit, minden esetben a kiszolgáló funkció határozza meg. Közösségi szerepük jelentős, műszaki állípotuk jellemzően jó, karbantartottak. Az ingatlanok jellemzően a közforgalom számára megnyitottak.

A turizmus forgalmat kiszolgáló létesítmények, épületek esetében szükséges foglalkozni aváltozatos cégek, reklámok közterületi megjelenésével, a település rendezett összképének érdekében kezelendő feladat.

Problémák: parkolás, kevés és elégtelen töldfelület.

Ebbe a kategóriába tartozik még a település belterületi határain megjelenő nagyobb “gazdasági” funkciójú területek. A telkekre itt is jellemző a változatos, nagyobb telekméret, a belső technológiai rend szerinti telken belüli útrendszerrel. A beépítésre a szabadonálló, kötetlen elhelyezés jellemző, illetve szabdalt zöldfelület. Az épületek mellett gyakoriak a technológiai építmények, funkcionalista tömegalkotás, csarnokszerkezetek.

Ami általános problémaként jelenik meg az a zöldfelületek lassú megszűnése (depó, parkoló, stb.), a tájidegen növénytelepítések (tuja), szín, anyaghasználat és reklámok szabályozatlansága.

KÖZFORGALMÚ ÉS ZÖLDFELÜLET KARAKTERE

Egybefüggő, viszonylag nagy kiterjedésű közlekedési és zöldfelületeket magába foglaló területek. Közforgalmú és zöldterületi karakterbe funkciójukat tekintve a legkülönbözőbb területhasználatok tömörülnek: gépjármű- és kerékpárutak, járdák, árkok, parkolók, közparkok, temetők, stb.

A zöldfelületek alaprendeltetésükön kívül túl, esztétikai, rekreációs vagy kondicionáló zöldfelületi elemként is megjelennek. A közlekedési felületeket végig kísérő növényzetek elszórtan található zöldfelületeket összefüggő rendszerre kapcsolják össze.

A település belterületi útjai általában jól fásítottak. A fásítás során alkalmazott fafajhasználatban az elmúlt 25 évben változás állt be; a faiskolák divatnövényei elkezdtek teret hódítani – vérszilva fasorok, nyír.

A közterületekre általánosan elmondhatók, hogy

- szűk, aszfaltozott, részlegesen nyílt árokkal rendelkező utcahálózat jellemzi;
- közműve tervszerűtlensége, részleges hiánya,
- közterületi növényzet hiányos, rendszertelen;
- utcabútor nem jellemző, de bizonyos városrészekben igény lenne rá,
- kapubejárok ritkán burkoltak.

Az épületek jelenléte nem jellemző, legfeljebb funkcionális igényrel megjelenő kis építmények (pl. buszmegálló). A közforgalmú felületekre a változatos, szabálytalan útrendszer, a növények intenzív jelenléte jellemző, illetve a kihelyezett, különböző stílusú utcabútorok (padok, információs táblák) is megtalálhatók.

Érdeemes külön karakterként kezelni ezeket a felületeket, mert ezek egysége alkotja a település egészét átszövő hálózatot, éppen ezért itt kell megfogalmazni. Igal egységes megjelenését meghatározó szempontokat, településről alkotott véleményünk formálását befolyásoló igényeket (pl. utcabútor család kiválasztása, anyaghasználat, egységes szín meghatározása). Lényeges, hogy a közlekedést, pihenést és az aktív időtöltést kiszolgáló szabadterei építészeti elemek praktikusak, balesetmentesen, jól használhatóak legyenek.

SZŐLŐHEGY TERÜLET KARAKTERE

A településtől északra (kis léptékben keleti oldalon) szőlőtermesztésre szolgáló kertés mezőgazdasági ingatlanok helyezkednek el. Mivel a területen folytatott szőlőművelést a hagyományos tájelemek közé sorolhatjuk és a terület az I. oszt. szőlőkataszteri területek között rangsorolódik, ezért elő kell segíteni, hogy a szőlőterület üdülőterületté történő átalakulása megálljon, a meglévő szőlőterületek ne aprózódjanak tovább, ellehetetlenítve a működőképes szőlőgazdálkodást.

Jellemző a vegyes telekhasználat: intenzíven művelt és kultúrkertek egymasmellettisége. Utcaszerkezetük szabálytalan, utcakép nem jellemző. Gyakran az átmenetiség figyelhető meg, sok ideiglenes épülettel.

A külterületi táj zöldfelületei, élő növénytakarója nagyrészt elsődlegesen gazdasági rendeltetésű, de ezen túl számos egyéb táj- és településképi alapszerepet is betölt. A zártkertek az épített és a megművelt közötti területek, melyek egyben település szegélyként jelennek meg, és mint ilyen köztes formációk településképi szerepük is többretegű. E karakternek jellegzetessége, hogy az épületeknek elsősorban funkcionális rendeltetése van, a településképet elsősorban a gondozott telek, kiskert, mint maga az épület határozza meg. A zártkertek zöldfelületei jelentős ökológiai szerepet is képviselnek, ezért nem támogathatók azok belterületbe csatolása, a zártkerti települési karakter alapvonásainak felszámolásával járó településrendezési törekvések legyenek azok akár apró lépésekben vagy látványos, nagyléptékű fejlesztések formájában magvalósulók.

Telkek

- elaprózódott nagytelkek, változatos telekméret;
- jellemzően szabadonálló beépítés, 3%-os beépüléssel;
- telken belül megjelenő többféle kerthasználat (haszonkert, gyümölcsös, szőlő, díszkert);
- telkek egy része kerített, áttört

Épület

- gazdasági épületek, szaporodó melléképületek, hozzáépítések;
- jellemzően tetőtér beépítéses, utcára merőleges tetőgerinc;
- jellemzően magastető, pikkelyes vagy hullámlemez fedéssel;
- beépülő teraszok;
- homlokzat architektúra jellemzően vakolt, festett.

Közterületek

- szűk utcahálózat, változó szélességű szabálytalan útrendszer,
- kiépített villany,
- szórt útburkolat, néhol szilárd burkolatú út;

Problémák

- tájidegen homlokzati burkolóanyagok, harsány homlokzati színek megjelenése
- változó színvonalú építészeti minőség;

- légvezetékek;
- infrastruktúra és szolgáltatások hiánya
- igénytelen melléképítmények
- elhanyagolt gazdasági épületek.

A területen a hegyközség megalakulását – a hegyközségekről szóló törvény értelmében - elő kell segíteni. A területen lévő országos szőlőkataszter szerinti I. oszt. szőlőkataszterbe tartozó területekből a reálisan hosszútávon is szőlőterületként megtartható területrészt javasoljuk a szőlőkataszterbe tartozónak megtartani. A szabályozás összhangban van azzal az önkormányzati irányelvvel, ami a turizmus kínálat szélesítését célozza meg a fürdőturizmus kiegészítésével – lovas és borturizmus, stb.

KÜLTERÜLETI KARAKTERE

Igal jelentős hányadát külterület alkotja. Az északi oldalon a fás szárú telepítések (erdők), míg a déli oldalon a lágyszárú kultúrák (szántók, gyepek) dominálnak. Ezen belül keleten a szőlő, északon és nyugaton az erdő, míg délen a vízfolyások menti gyepekkel tagolt szántó volt a jellegzetes. Napjainkban a szántó sok helyen kiszorította az eredeti területhasználatot, ezzel megbomlott a hagyományos tájszerkezet harmóniája.

Megváltozott az útfásítások stílusa is, korábban a szántók közt futó utak kétoldali fasorral voltak ellátva, ma a fasorok sok helyen hiányosak, illetve eltűntek.

Tájszerkezet

az északi területek erdővel való borítottsága

a déli területek szántó művelése

a Cseri domb szőlőművelése, valamint

a vízfolyások menti gyepek erdőfoltokkal

Erdők

Jellemzően egybefüggő, viszonylag nagy kiterjedésű zöldfelületet alkotó területek, melyek alaprendeltetésükön túl rekreációs, vagy kondicionáló zöldfelületi elemként jelennek meg, így pozitív kiegyenlítő hatással bírnak a város klímájára. Funkciójukat tekintve a legkülönbözőbb területhasználatok tömörülnek ebbe a karakterbe: erdők, véderdősávok, egyéb öszszefüggő zöldfelületek.

Szántók

Belterület körül (délen) megjelenő, mezőgazdasági művelés alá vont terület, Igalon ez jellemzően a növénytermesztés. Épített környezet nem jellemzi, ezért építészeti karakterként nem jellemezhető.

Gyepek

A gyepterületek utóbbi időben bekövetkezett országos szintű és jelentős csökkenése miatt a meglévő gyepterületek védelem alá helyezését javasoltuk. A védendő gyepterületek egyszersmind a vízfolyások és a szántók közötti puffer övezetek is.

Patakok, folyók, tavak

A település határában lévő árkok, vízfolyások a hagyományos tájszerkezet részét képezik. Jókarbantartásukról gondoskodni kell. Fenntartásuk során javasoljuk természetközeli kialakításukat, mérnökbioológiai módszerek alkalmazását.

Külterületi területek beépítésre nem szánt ingatlanok, igen csekél, szabadon álló beépíthetőséggel. Épület ritka, leginkább a műveléshez kapcsolódó gazdasági épületek lelhetők itt fel. A telkek megközelíthetőségét földutak, feltáró utak biztosítják.

A külterületre az alábbi problémák jellemzők:

- egyes mezőgazdasági ingatlanokon reklámtevékenység (óriásplakát)
- gondozatlan földutak
- hiányzó erdősávok (melyeket a szabályozási terv jelöl)

5.1 BELTERÜLETRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Ebben a fejezetben a településképi illeszkedést biztosító javaslatokat gyűjtöttük össze, példákon keresztül mutatjuk be egyes tipikus esetekben ajánlott építési módokat, magatartási formákat. Egy-egy ábra általánosít és sarkít a közérthetőség kedvéért. Az ajánlások a teljesség igénye nélkül készültek, a legalapvetőbb téri helyzetekre koncentrálnak.

a) Telepítés

A településen a házak telepítése zárt sorú (hézagosan zárt sorú) oldalhatáron illetve szabadon álló. A főépület telken belüli elhelyezkedése a Fő utcán többnyire utcával párhuzamos gerincű, míg a többi utcában az utcára merőleges rendszerű az uralkodó, a házak jellemzően a telek oldalhatárán állnak. Területenként jellemző az egységes előkert.

Az indokolatlanul, nagy mértékben hátrahúzott házak építése nem javasolt, ugyanis ezzel tönkretelheti a szimmetrikus összképet.

A melléképületek, melléképítmények a telek hátsó részében történő elhelyezése lehetőség szerint egytömegben történjen, több melléképítmény különálló elhelyezése kerülendő

Magyarország többi településéhez hasonlóan Igalon is megjelent, a településszerkezetében elszórtan, az úgynevezett "Kádár-kocka" négyzetes alaprajzú, zömmel földszintes sátozott családiház-típus, ami nem igazán illeszkedik az utacképhez, de most már adottságként kell kezelni.

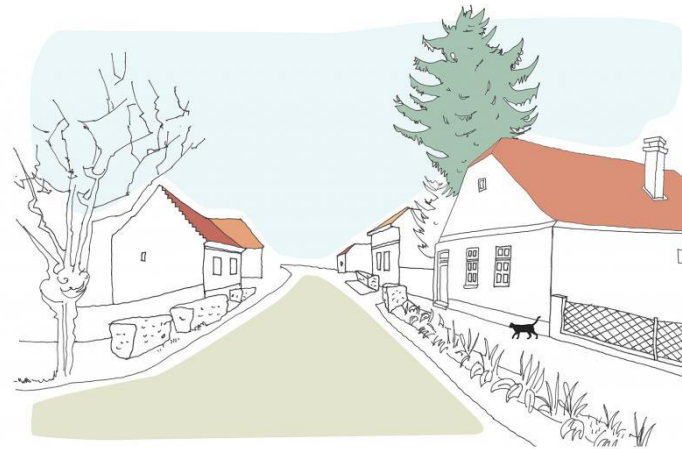
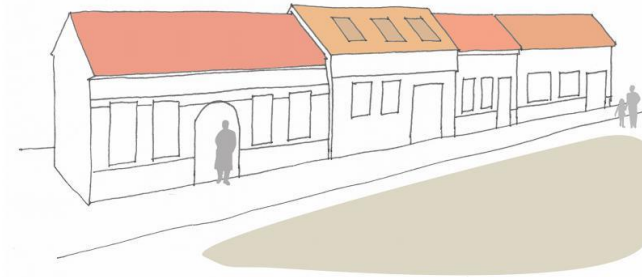

b) Magasságok

A tető-homlokzat aránya és a tetőhajlásszög megfelelő megválasztása az épület megjelenését alapvetően meghatározza. A közel azonos magasságú épületek egyenletes utcaképet alkotnak. Igazban. Az utcakép jellegét adó épületekhez igazodó magassági arányok megtartása fontos!

Az újonnan épülő épületeknek a meglévő magassághoz kell alkalmazkodniuk az egységes utcakép érdekében. Ezt nevezzük illeszkedésnek.

Az új udvari melléképületek gerincmagassága a főépület tetőgerincénél nem lehet magasabb, azzal ne konkuráljon, továbbá törekedjünk, hogy a főépület takarásában kerüljenek elhelyezésre.

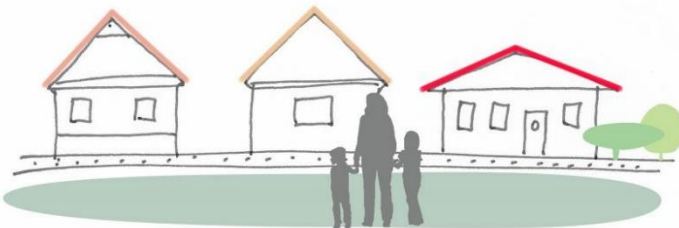

A környezetüktől lényegesen magasabb épületek kirívóan zavaróak az utcaképben. Üzenetértékük gyakran rossz, hivalkodó.

c) Tetőhajlás, tetőforma

Azonos, vagy hasonló hajlásszögű tetőknél egységes utcakép jön létre. Somogyban a 38-45 fokos hajlásszögű a történetileg kialakult szerkezet, ennek elsősorban éghajlati okai vannak: a tető túlnyúlása nyáron árnyékol, télen azonban a laposabb nap bevilágít a szobába. Ez a hajlásszög biztosítja azt is, hogy télen a hó lecsússzon a tetőről.

Az új, vagy felújítandó épületeknél a meglévő épületekhez közel azonos hajlásszöggel kell épülniük, ezzel alkalmazkodnak a legjobban a hagyományos környezethez.

A hajlásszög nagyban függ az épületszélességétől. A meglévő épületek többsége 5,0-7,5 méteres épületszélességgel rendelkezik, éppen ezért nyeregtetős kialakítás a szokásos, jellemző.

A 7,5 méternél szélesebb épületek esetében viszont a kontyolt tetőforma ad arányosabb épülettömeget, a jellemző tetőhajlásszöget megtartva.

Az utcával párhuzamos gerincű épületek esetében településképileg kedvező, ha továbbra is élesen szétválik a homlokzat és a tető zónája.

Igalra jellemző még az oromfalas kialakítás az utca felé, de a kontyolt illetve csonkakontyos tetőforma sem idegen. Továbbá a korábban már említett, a 19.-20. század fordulójáig népszerű a sátortetős ház sem ritka.

A túl meredek vagy a túl lapos hajlásszögű tető idegen Igal építészetétől, így az alacsony hajlásszögű kerülendő.

Továbbá törekedni kell az egyszerűbb, kevésbé összetett, elaprózott tetőidomok kialakítására - mert annak nincsenek táji, történeti előképei Igal építészetben. A családi ház léptéke behatárolja a formagazdagság mértékét is. Ami egyszerű építészeti, szerkezeti eszközökkel megoldható, azt csak a különbözőség kedvéért nem szabad bonyolultan megépíteni.

Kövessük az utcában jellemző tetőformát! A tető ne legyen túltördelt!

A villa építészet esetén a tervező szabadsága nagyobb (pl. torony), de a választott egyéni építészeti kialakítás szabadon állóbeépítéssel és nagy telekmérettel kell, hogy rendelkezzen.

A tető utcafronti oldalán kedvezőtlenül elhelyezett, annak síkjából kiemelkedő, homlokzattal nem összeegyeztetett tetőablak nem támogatott!

d) Épületek homlokzatképzése, színezése, anyaghasználata

Utcafronti homlokzatok

Az utcai homlokzat "nem bír el" sok építészeti elemet, kialakításánál törekedjünk a szimetriára, a nyíláskiosztásnál egy, legfeljebb kétféle méretű nyílászáróra. Az utcafronti homlokzaton (kivéve üzleteket), nem javasoljuk a ház bejáratának elhelyezését. A bejárat nem csupán egy ajtó, amelyből megérkezünk a lakásba; kedvező ha van előtere, előtetővel védett, ha a megérkezés és befogadás érzetét kelti.

Kerüljük az oromfali emeleti erkélyeket, az alárendelt helyiségek nyílását és általában a rögtönzött megoldásokat.

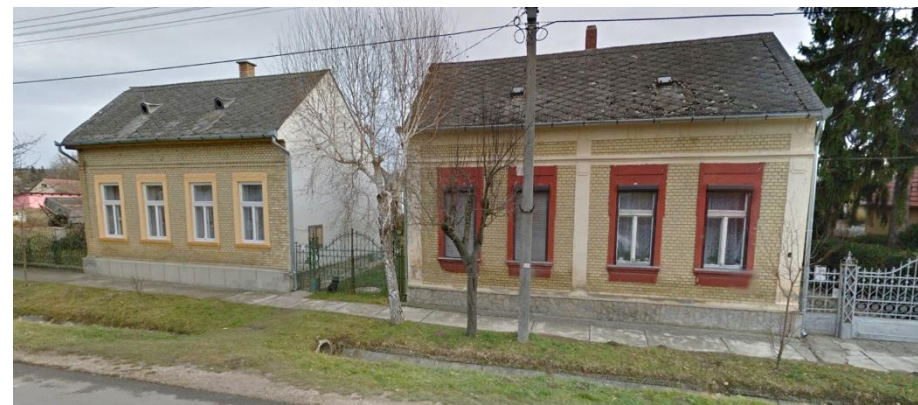
Régi, meglévő épületeknél megjelenő karakterforma a padlásszellőző nyílás. Megyénkre jellemző, és sajnos manapság kivesző karakterjegye a kémények fejezetes kialakítása.

A homlokzatok alapvetően vakolatarchitektúrával készülnek, jellemzőek lehetnek az ablakok körüli keretezések, illetve a kvázi tartószerkezeteket imitáló vakolatdíszítések.

Az új épület építése esetén a csatlakozó párkánymagasság illeszkedjen a szomszédos épületekhez

A meglévő épület jellegtelen és kedvezőtlen képet mutat, ha a felújítási/korszerűsítési munkák a tulajdonviszonyokat követik, és nem az épület egységes megjelenését, építészeti értékeit tartják szem előtt.

Régi értékes homlokzatú épület (sajnos testületi döntés alapján ezek a házak nem élveznek védeltséget) átépítése olyan mértékű legyen, hogy az épület értékes részeti tiszteletben tartsa (pl: téglaburkolatos homlokzat, stukkók, stb.).

Az értékes homlozatokat hőszigeteléssel ne takarjuk le, a vakolt díszeket ne tüntessük el. Abban az esetben, ha a falvastagság és az energetikai megfontolások indokolják, a belső falfelületet hőszigeteljük, vagy szerelt burkolatként állítsuk vissza. A meglévő épületeknél törekedjünk a hagyományos eresz és egyéb csomóponti megoldásokra, a jól bevált, esztétikailag kedvezőbbépítészeti, szerkezeti megoldásokra.

A homlokzatok látható felületéngépészeti berendezés ne jelenjen meg. Hirdetések, reklámok, cégtáblák kialakítását az épülettel tervezzük! Ezeket a homlokzattal együtt, vagy azt figyelembe véve alakítsuk ki.

Színek

Eltérő építészeti korszakok eltérő színeket részesítettek előnyben, de általánosságban elmondható, hogy a magyar építészetet a visszafogott, halvány színek használata jellemezte. Preferált színek:

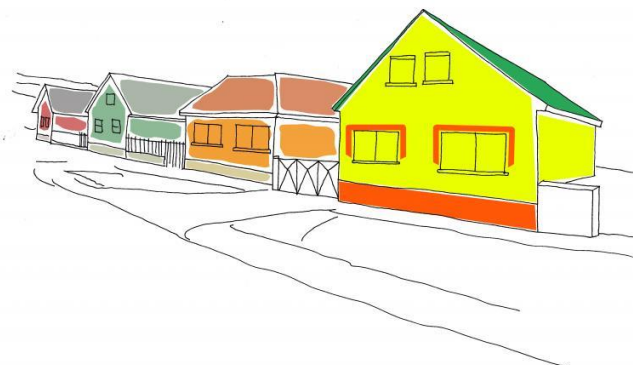
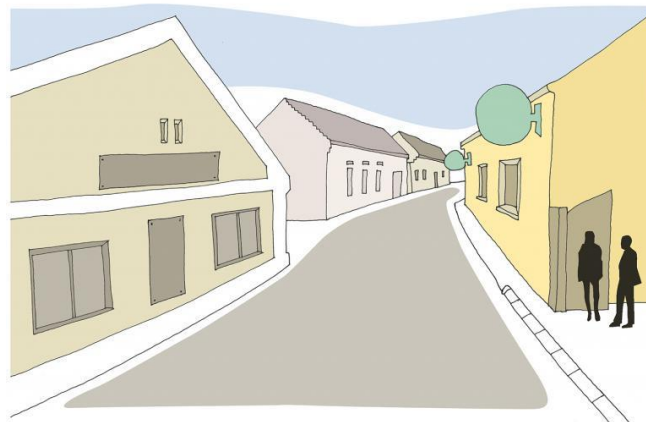
fehér, sárga, szürke, földszínek

Fontos felhívni az építetők figyelmét, hogy a szín kiválasztásán túl figyelni kell az egyes színek telítettségének és intenzitásának mértékére is! Harsány (túl telített és túl intenzív) színek kerülendők, a falusi karaktert inkább a tört- és pasztell, visszafogott színű árnyalatok jellemzik.

Továbbá ne keverjünk egymással nem harmonizáló színeket! Legyen összhang a homlokzatszínek, nyílászárók, spaletták, redőnyök és esetleges homlokzattáblák között!

Nyílászáró kiemelés (amennyiben van): téglaburkolattal, vakolattal. legalább 1,5 cm síkváltás szükséges, homlokzattal azonos színnel, vagy eltérő szín esetén a színskálán legalább 2 árnyalatnyi különbséggel.

Lábazat: semleges színű, szürke lábazati vakolat, mészkő vagy téglaburkolat.

Anyaghasználat

A terület karakterét megtartó, ahhoz illeszkedő anyaghasználatú épület építhető!

Használható:

- látszó szerkezetek esetében: hagyományos, természetes építőanyag (terméskő, téglá, fa) vakolt és festett szerkezetek legyenek;
- tető: csillogásmestes, települsképbe illő, jellemzően vörös, barna, szürke (sötét tónusú) vagy az égetett cserép színéhez hasonló árnyalatú fedést alkalmazzunk. Alkalmazható: égetett cserép, betoncserép, pikkelyfedés jellegű fémlemezfedés, természetes vagy műpala. Melléképületek, pavilonok esetében ezen felül bitumenes zsindely, acél trapézlemez is elfogadható.
- homlokzat: vakolt, festett homlokzatképzés a jellemző. Díszítő elemként kerámia, fa, terméskő és a téglá, illetve a visszafogott színű, minőségi támlás homlokzatburkolatokat használjunk;
- lábazatképzés: elsősorban vakolt, de lehet kő, műkő.

Kerülendő:

- Tájidegen burkolóanyag használata tilos!
- A homlokzati terméskő burkolatnál kerülni kell a "műrom" jellegű hullámzó vonalú lábazatokat, ablakkereteket.
- Nem alkalmazzuk az alábbi építőanyagokat: hullámpala, műanyag- vagy fém hullámlemezt, alumínium trapézlemezt és bitumenes zsindelyt.

e) Ajtók, ablakok

Homlokzathoz illeszkedő, arányos, kisebb nyílásokat alakítsunk ki a homlokzaton. Az ajtó a ház bejárata, ne legyen hivalkodó. elsősorban az oldalkert felől közelítjük meg az épületeket.

- Tetőablakot legfeljebb tetősíkba illesztetten telepítsünk.
- Régi, meglévő épületek esetében próbáljuk megtartani az eredeti fa nyílászátokat (osztott ablakok, deszka betétes ajtók, stb.). Új építésű házak esetében is a fa nyílászárók alkalmazása támogatott, de tudomásul kell venni, hogy a műanyag ablakok elég népszerűek.
- Épületek átépítése esetén a jellemző ablakosztást, nyílásméretet tartani kell!
- A nyílászárók színe legyen a homlokzat alapszínével összhangban!
- Javasolt színhasználat nyílászáróknál: natúr, fehér, sötétzöld, okker, barna, terracotta

f) Kerítések

A magyar falu képére nem jellemzők a magas és tömör kerítések. Javasolt az áttört jellegű kerítések alkalmazása, természetesen a lábazati kialakítás és a hosszú kerítésszakaszokat osztó pillérek illetve tartóoszlopok megengedettek.

A kerítéseknél törekedjünk az épület vagy kert anyaghasználatával egységet mutató kialakításra és magasságban törekedjünk a szomszédokhoz, de kerüljük a 1,8 m magasabb kialakítást. Ha szép régi kerítésünk van akkor igyekezzünk megmenteni!

Az utcáfronton csak áttört kerítés telepíthető!

Utcafronti kerítésként kerülendő a túlzottan díszített „parasztbarokk” fémkerítések, az előregyártott, áruházakban kapható cifra fémszerkezetű kerítésmezők, drótfonatos megoldások továbbá a fa fonott mezős kerítések. Javasolt a természetes anyaghasználat: deszka (fa) elemek beépítése, egyszerű fém (településre jellemző) kerítésmezők, a festett és vakolt (esetleg kővel burkolt) kerítésszerkezetek.

Tájidegen tujakerítés tiltott, egyéb őshonos sövény (pld. orgonam, puszpáng, stb.) alkalmazása megengedett.

g) Udvarok, telkek zöldfelületei

A kert szerves része az épületnek, fontos a terepviszonyok adottságként való kezelése, a terep csatlakozások legoptimálisabb kialakítása és az ápolt, nyírt udvar fenntartása. Fontos a telkek zöldfelületének megőrzése, burkolt felületek méretének minimálisra csökkentése. Gazdasági tevékenység megjelenése esetén a tevékenységhez szükséges parkolókat lehetőség szerint a telken belül kell megoldani.

Az előkertés beépítésű telkeknél gondozzunk virágokat, alacsony növésű cserjéket. Az előkertben idegen hatású kertrészleteket (csobogó, kerti törpe, stb.) mellőzzük! Hasznos keretek kialakítása a telkek középső, hátsó részében történjen. A kerteket műveljük, tartsuk rendben, evvel is gátolva az élősködők elszaporodását (egerek, kígyók st.), a szemét felhalmozódását! Zöldhulladékot komposztáljuk!

A kertben meglévő növényzetet tekintsük adottságnak és a meglévő értékes fákat, növényzetet óvjuk meg! Új növény ültetésekor be kell tartani a telepítési távolságot, hogy a szomszédos ingatlan tulajdonosát ne zavarja (árnyékolás, épületre, telekre ráhajló-rálogó ágak, stb.)

Kerüljük az idegenhonos, erőszakosan terjedő növényfajok alkalmazását! (Az invazív fajok listája tartalmazza.)

Gazdasági, intézményi jellegű ingatlanok udvarai esetében közterület felől többszintes növényállomány telepítése, vagy növényzettel kombinált áttört kerítés javasolt. A strand és a kemping területén, illetve a település oktatási intézményeinek kertjeiben az igényesebb zöldfelület kialakítása érdekében szaktervező által készített kertépítészeti terv alapján lehet fejleszteni és átalakítani.

h) Utcák, közterek, fasorok, utcabútorok

A településen járva nem csak az épületek, kerítések, hanem a köztes területek (parkok, utcák) is szerepet játszanak az első benyomás kialakulásában. Ezért is fontos, hogy gondot fordítsunk rá, foglalkozunk evvel a csoporttal is. különös gondot fordítsunk a meglévő zöldfelületek megtartására, törekedjünk a zöldfelületeink növelésére, fenntartható zöldfelület kialakítására (funkcionalista közterületek, városliget, játszótér, stb.).

A közterületek kialakítása, fenntartása és gondozása első sorban az önkormányzat feladata, de mint lakók is tehetünk ápolat környezetünkért (házunk előtt kaszáljuk le a fűvet, ne szemeteljünk, stb.)

A magyar települések képére szintén nagyon jellemző, hogy a rendezett utcakép látványát a légvezetékek sokasága és a betonoszlopok formavilága elrontja, ez esetünkben sincs másképp. A hálózatok korszerűsítése során legalább törekedni kell a vezetékek földkábelesítésére, ha másnem a műemlék, közpotni terek környezetében.

Utcák fásítása során, legalább utcaszakaszonként azonos fafaj legyen telepítve, illetve fa kipusztulása esetén lehetőleg azonos fafajjal kell pótolni! A területen csak fásított parkolókat lehet kialakítani. A cserjesávok, sövények ültetésénél kerülni kell a városi növények ültetését (tűztövis, lonc, japánrózsa, madárcseresznye, vöröslevelű borbolyák, stb.). Meglévő vagy új fasor telepítése esetén összhangban kell lennie a magas, és mélyépítési létesítményekkel (pl.meglévő légvezeték alá, földkábelre ne ültessünk fát, szabályozási terven jelölt fasor helyét elépíteni, megszüntetni nem lehet, stb)

Az utcsatlakozásokba, kereszteződésekbe növényzetet úgy telepítsünk, hogy a szabad belátást ne korlátozza, a balesetveszélyes helyzetek kialakulását kerüljük!

Közparkban, közkertben magas díszítő értékű, de alacsony fenntartási igényű növénykiültetéseket valósítsunk meg! Nagyobb felújítások, beruházások esetében kertépítészeti terv javasolt! Kerüljük az idegenhonos, erőszakosan terjedő, allergizáló növényfajok alkalmazását! (Az invazív fajok listája tartalmazza.)

Közterületi zöldfelületet önkényesen ne burkoljunk le, csak a bejáráshoz szükséges legkisebb zöldfelületet vegyük igénybe! A település alap elvei között szerepel, hogy nem létesíthető 10 cm-nél magasabban kiemelt szegélyű gyalogos felület (járda) és közlekedési zöldsáv, melyet a településképi rendeltbe is javasolt szerepeltetni. Törekedni kell egységes kocsibehajtó, átereszt és járdafelületek, útburkolat kialakítására.

Különös figyelmet kell fordítani az utcabútorokra. A településkép igényes, egységes megjelenése érdekében a közterületeken azonos formavilágú padok, buszmegállók, hulladéktárolók, hirdető táblák elhelyezése javasolt. Érdemes lenne azonos anyaghasználat, színvilágú termékcsaládot Igal számára kiválasztani, amit minden beruházás során alkalmazni lehetne, illetve meglévők lecserélése esetén is célszerű a kiválasztottból keresgélni. Anyaghasználatban kerülendő a műanyag, javasolt a fém, fa és ezek kombinációja.

5.2 TÁJHASZNÁLATI AJÁNLÁSOK

- Elsődleges célkitűzés a hagyományos tájszerkezet helyreállítása az egyes művelési ágak térfoglalásának megállításaival, azok vissza alakításával. A mezőgazdasági területek közül a kevésbé értékes – meredek, erodált-, területeken vagy a település szegélyén elhelyezkedő szántóterületek átalakítása javasolt. A művelési ág váltások iránya szántó - gyepek, szántó – erdő, szántó – szőlő.

Erdőterületek kialakítását a belterülettől nyugatra, míg új gyepeket célszerű lenne a belterülettől keletre kialakítani

A szőlőterületek növelését, illetve helyreállítását az országos szőlőkataszter szerinti első osztályú szőlőterületekre kellene indítványozni.

- Termőföldjeinket műveljük és alkalmazzunk másodvetéseket.
- Ismerjük meg a helyes, mai gazdálkodási gyakorlat mesterfogásait (gazdálkodók részére indított oktatási és képzési programok).
A biológiai sokféleség (biodiverzitás) megtartása és növelése érdekében a mezőgazdaság környezet szennyező hatásainak csökkentése (műtrágya és növényvédőszer-felhasználásának csökkentése), vizes élőhelyek rehabilitációja (művelés alól hosszú távra való kivonása, földterületek rekreációs céllal való hasznosítása, stb).
- Létesítsünk mezővédő erdősávokat az igali termőtéren. Használjuk ki az erdősávok kedvező hatásait. Tartsuk fenn a mezőgyeget fasorokkal, cserjékkel!
- A lejtéviszonyoknak megfelelő művelési módot válasszunk, csökkentjük az erózió káros hatásait.
- Kerüljük az idegenhonos, erőszakosan terjedő növényfajok alkalmazását!
- Az erdőgazdálkodás során honos, vegyes korú állományok kialakítására törekedjünk.

SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK, REKLÁMHORDOZÓK ÉS EGYÉB MŰSZAKI BERENDEZÉSEK

7

1. Sajátos építményfajták, műtárgyak, egyéb műszaki berendezések

A közterületek és a közhasználat számára megnyitott ingatlanok burkolatát és berendezését (utcabútorok, világítótestek, kandeláberek, pavilonok stb.) és a szükséges műtárgyakat (utak, hidak, áttereszek, támfalak, vízfolyások, közművek stb.) az épületek jellegéhez, az utcák hangulatához igazodva, lehetőség szerint egységesen kell kialakítani, megvalósítani.

A városkép védelme érdekében az alábbiakban leírtak az irányadóak:

c) Épületek közterületről látható homlokzatán:

- közmű-, energia-, és hírközlő vezetékek és műtárgyak elhelyezése nem támogatott, illetve javasolt a takartan történő kialakítása;
- parabola antenna, légkondicionáló berendezés kültéri egysége, a mesterséges szellőztetés és az égéstermék kivezetés berendezései (kivéve tetőkémény), szerelvényeinek elhelyezése nem támogatott, illetve javasolt a takartan történő elhelyezése;

b) belterületen antenna és antennatartó szerkezet kizárólag közterületről nem látható módon történő létesítése,

c) közműlétesítmény önálló, föld feletti, szabadon álló építményként, takarás nélküli elhelyezése;

d) új közműhálózat (villamos-, hírközlő- és kábel TV vezeték) építése, meglévő rekonstrukciója belterületen csak föld alatt kivitelezhető;

e) közterületi műszaki berendezések elhelyezése esetén azok takarása élő növényzettel megoldandó,

f) távközlési és hírközlési önálló torony csak külterületen helyezhető el, műemléki, helyi építészeti értéként védett épületen, területen és természetvédelmi területen távközlési, hírközlési torony nem helyezhető el.

A megújuló energiaforrások használatának terjedésével szükségessé vált azok alkalmazásának támogatása mind a lakosság, mind a vállalkozások körében és a szolgáltatói szektorban is. Fontos, hogy a megújuló energiaforrások műtárgyainak elhelyezése mind a településrendezési, mind a településfejlesztési szempontokra figyelemmel (a telek alaprendeltetését, rendelkezésre álló területet ne korlátozza) kerüljenek elhelyezésre, valamint településképvédelmi szempontoknak is megfeleljenek.

A városkép védelme szempontjából a megújuló energiaforrások műtárgyainak elhelyezésének a főbb szempontjai a következők:

a) elsősorban tetőfelületeken és tetőfelületként (pld. parkolók fedése, kerti tető, stb.);

b) homlokzatokon önálló tartószerkezettel nem javasolt napelemek elhelyezése, esetleg fotovoltaikus homlokzati felületként - kivéve gazdasági övezetek területein;

c) talajon történő elhelyezés nem támogatott, kivéve a gazdasági övezetek területein, az övezeti előírások betartása mellett;

d) természetes növényállomány terhére napelem nem telepíthető, miatta közterületen fa ki nem vágható.

2. Reklámhordozók

A városkép védelmének, arculatának megőrzése érdekében a városképi, közlekedési, vagyonbiztonsági, környezetvédelmi szempontok figyelembevételével a közterületen történő, illetve közterületről észlelhető reklámozási tevékenységet szabályozni szükséges. Ennek érdekében közterületen vagy közterületről látható helyen reklám és reklámhordozó csak úgy és olyan megjelenési formában helyezhető el, mely figyelembe veszi Igal építészeti és táji örökségét, mely megjelenésével aránytalanul nem sérti vagy akadályozza ezen értékek érvényre juttatását.

Fontos különbséget tenni az eltérő célú reklámozási tevékenységek között. A cél, hogy a közterületeken elhelyezett reklámhordozók bérelhető felületen jelenjenek meg a cserélődő tartalmú gazdasági reklámok, míg az épületek falán, illetve az ingatlanokon elhelyezett cégek, cégtáblák, cégérszerű reklámtáblák/feliratok az adott épületben, illetve ingatlanokon folytatott tevékenységet jelölik, és ne terméket népszerűsítsenek, reklámozzanak.

Az erre vonatkozó irányelvek az alábbiak:

- a) A meglévő homlokzati architektúrát figyelembe kell venni.
- b) A homlokzat színvilágához illeszkedő színek alkalmazandóak, az élénk színek kerülendőek.
- c) Üvegfelületre ragasztani nem lehet, a kirakatokkal szemben elvárás, hogy azok beláthatóak legyenek, árubemutatásra szolgáljanak;
- d) A reklámfelirat elsősorban a portál befoglaló méretén belül helyezhető el, kivételes esetben a portál feletti homlokzati sávban, oly módon, hogy méretében és elhelyezésében vegye figyelembe a homlokzat architektúráját;

A reklámozási tevékenységek másik nagy csoportját azon hirdető-berendezések elhelyezése adja, melyek nem a helyben folytatott tevékenységek reklámozását szolgálják. Itt a város egységes megjelenést követel meg, ezért célszerű valamennyi reklámhordozó esetén minél kevesebb típust alkalmazni, figyelemmel a karbantarthatóság, egyszerűség, elegancia követelményeire. Az üdülőövezetben lévő közterületi kaotikus reklámozás helyett egységes reklámarculat kialakítása.

FOTÓGYŰJTEMÉNY

8

Templomkert

Posta épülete

Szabadtéri hittanterem

Baumgarten ház

Kálvária domb

Utcakép 1.

Utackép 2.

Kaposvári út

Templomkert

Posta épülete

Szabadtéri hittanterem

Baumgarten ház

Temető 1.

Temető 2.

Parkoló Gyógyfürdőnél

Külterület

INVÁZIÓS FAJOK JEGYZÉKE

fehér akác (*Robinia pseudoacacia*)
mirigyebálványfa (*Ailanthus altissima*)
keskenylevelű ezüstfa (*Eleagnus angustifolia*)
zöld juhar (*Acer negundo*)
amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica*)
kései meggy (*Prunus serotina*)
kanadai nyár (*Populus x canadensis*)
nyugatiostorfa (*Celtis occidentalis*)
cserjés gyalogakác (*Amorpha fruticosa*)
kisvirágú nebáncsvirág (*Impatiens parviflora*)
bíbor nebáncsvirág (*Impatiens grandiflora*)
japánkeserűfű-fajok (*Fallopia spp.*)
magas aranyvessző (*Solidago gigantea*)
kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*)
közönséges selyemkóró (*Asclepias syriaca*)
üromlevelű parlagfű (*Ambrosia artemisiiflora*)
arany ribiszke (*Ribes aureum*)
adventív szőlőfajok (*Vitis-hibridek*)
vadszőlőfajok (*Parthenocissus spp.*)
süntök (*Echinocystis lobata*)
észak-amerikai őszirózsák (*Aster spp.*)
magas kúpvirág (*Rudbeckia laciniata*)
vadcsicsóka (*Helianthus tuberosus* s. 1.)
olasz szerbtövis (*Xanthium strumarium subsp. italicum*)
amerikai karmazsinbogyó/ amerikai alkörmös (*Phytholacca*

americana)
kínai karmazsinbogyó/kínai alkörmös (*Phytholacca esculenta*)
japán komló (*Humulus japonicus*)
átoktüske (*Cenchrus incertus*)
nem hazai tündérrózsa fajok
kanadai átokhínár (*Elodea canadensis*)
aprólevelű átokhínár/vékonylevelű átokhínár (*Elodea nuttallii*)
moszatpáfrányfajok (*Azolla mexicana*, *Azolla filiculoides*)
borfa/ tengerparti seprűcserje (*Baccharis halimifolia*)
karolinai tündérhínár (*Cabomba caroliniana*)
közönséges vízjácint (*Eichhornia crassipes*)
Szosznovszkij-medvetalp (*Heracleum sosnowskyi*)
hévízi gázló (*Hydrocotyle ranunculoides*)
nagy fodros-átokhínár (*Lagarosiphon major*)
nagyvirágú tóalma (*Ludwigia grandiflora*)
sárgavirágú tóalma (*Ludwigia peploides*)
sárga lápbuzogány (*Lysichiton americanus*)
közönséges süllőhínár (*Myriophyllum aquaticum*)
felemáslevelű süllőhínár (*Myriophyllum heterophyllum*)
keserű hamisüröm (*Parthenium hysterophorus*)
ördögfarok keserűfű (*Persicaria perfoliata*)
kudzu nyílgyökér (*Pueraria montana*)
aligátorfű (*Alternanthera philoxeroides*)
óriásrebarbara (*Gunnera tinctoria*)
tollborzfü (*Pennisetum setaceum*)

FELHASZNÁLT IRODALOM

Czanyó Sándorné: A 800 éves Igal

Internetes forrás:

<http://www.igal.hu>

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Igal>

[a.org/wiki/Igal](https://www.civertan.hu/legifoto/legifoto.php?page_level=243)

https://www.civertan.hu/legifoto/legifoto.php?page_level=243

